

Як паведаміў міністр аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Васіль Жарко, Міністэрства аховы здароўя не ўводзіць абавязковы рэцэптурны водпуск на ўсе лекавыя сродкі. **СТАР 2**

Адметныя словы, якія захаваліся ў пэўнай мясцовасці, — выдатная прынада для турыстаў. Даволі часта за дыялектнымі словамі хаваюцца нашы звычаі, абрады, светапогляд. **СТАР 7**

Высаджаем чыстыя клубні бульбы. Але, пачынаючы ўжо з усходаў і пры далейшым росце, на некаторых кустах расліны становяцца нейкія каравія, адстаюць у росце. Чаму так адбываецца? **СТАР 8**

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Узаемадзеянне ў АЭП і развіццё гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва

стануць асноўнымі тэмамі на перагаворах Аляксандра Лукашэнкі і Уладзіміра Пуціна

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка і Прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Уладзімір Пуцін у ходзе афіцыйнага візіту кіраўніка расійскай дзяржавы, які пройдзе 31 мая — 1 чэрвеня, абмяркуюць актуальныя пытанні двухбаковага парадку дня і ўзгодняць перспектывы на працягу далейшага паступальнага развіцця беларуска-расійскіх адносін.

Праграмай візіту запланаваны перагаворы ў вузкім і пашырэнным складах. Прэзідэнты абмяркуюць узаемадзеянне Беларусі і Расіі як у двухбаковым фармаце, так і ў рамках міжнародных арганізацый і аб'яднанняў. Адною з асноўных тэм перагавораў стане супрацоўніцтва ў фармаце АЭП і эканамічнага супрацоўніцтва.

Вялікая ўвага будзе ўдзелена развіццю гандлёва-эканамічнага, інвестыцыйнага супрацоўніцтва Беларусі і Расіі, узаемадзеянню ў сферы ядзернай энергетыкі. Па выніках 2011 года ўзаемны тавараабарот склаў \$38,6 млрд, павялічыўся амаль на 38 працэнтаў у параўнанні з 2010 годам. У знешнегандлёвым абароце Расіі Беларусь заняла шостае месца.

Асобным блокам плануецца абмеркаваць пытанні ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва і ўмацавання калектывнай бяспекі, у тым ліку ў рамках АДББ.

Кіраўнікі дзяржаў таксама абмяркуюць меркаваннямі па актуальных міжнародных і рэгіянальных праблемах, абмяркуюць каардынацыю дзеянняў у сферы знешняй палітыкі.

Чакаецца, што па выніках перагавораў Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін прымуць сумесную заяву, у якой бакі абазначыць важнейшыя прыярытэты далейшага міждзяржаўнага ўзаемадзеяння. У ходзе візіту таксама плануецца падпісанне яшчэ некалькіх дакументаў па развіццю супрацоўніцтва ў розных сферах.

Знамянальна, што Беларусь стане першай краінай, якую Уладзімір Пуцін наведае з візітам у новым статусе Прэзідэнта Расіі. Візіт таксама пройдзе напярэдадні 20-годдзя ўстанавлення дыпламатычных адносін паміж двюма дзяржавамі.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

95 ЗВЯЗДА СА «ЗВЯЗДОЙ» — СА ШКОЛЬНАЙ ПАРТЫ

Апошні званок празвінеў учора для многіх беларускіх юнакоў і дзяўчат. Выпускнікі сталічнай школы № 45, дзе вось ужо 27 гадоў існуе музей гісторыі газеты «Звязда», таксама прайшліся па школьным двары ў прыгожых сукенках і касцюмах, з кветкамі, пад ціхія перагаворы бацькоў і настаўнікаў пра тое, як жа дзеці хутка вырастлі.

Настаўнік гісторыі, кіраўнік музея газеты «Звязда» Ганна МАНЬКОўСКАЯ разам з экскурсаводамі — вучанцамі 9 класа Эльвірай НЕСЦЯРЭНКА, Вікторыяй ДУБ'ЯНЕЦ і Вікторыяй КРАУЦОВАЙ.

Фота Марыны БЕГУНЮКОВИЧ

...Музей «Звязды» знаходзіцца на другім паверсе, адрозна на калідоры. Яго няцяжка знайсці.

На стэндах — дакументы, фота нумароў газеты, розныя знакавыя прадметы. Да прыкладу, невялікі друкарскі станок. На такім жа, хутчэй за ўсё, друкавалася і «Звязда» колькі дзесяцігоддзяў таму. Вучанцы, што працуюць экскурсаводамі, раскажваюць пра кожны экспанат, пра які ні запытаешся: — Вось гэта нумар газеты за 22 чэрвеня 1941 года. Ён выйшаў у свет з абсалютна неваенным зместам. Журналісты, калі рыхтавалі газету да друку, нават не здагадаліся, што пачнецца вайна.

Спраўды, калі прыгледзецца да загаловак і зместу, ужо ведаючы, як змя-

нілася жыццё людзей на наступны пасля 22 чэрвеня дзень, дзівіцца спакою і паўсядзённасці. Старонкі той газеты раскажваюць пра адраўненне школьнікаў, гастролі тэатраў, якія плануецца ў Мінску, збор школьных камітэтаў.

Яшчэ адзін цікавы экспанат — стары сшытак з пратакольнымі запісамі, дзе фіксаваліся паказаныя мясцовых жыхароў аб зверствах фашысцкіх захопнікаў падчас акупацыі. Ужо пажоўклія старонкі месцяць у сабе столькі горкіх момантаў, што гэтыя радкі патрэбна перачытваць з вялікім намаганнем... І ўсё ж цікава, чаму ў школе створаны менавіта музей газеты «Звязда».

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр КОСІНЕЦ, старшыня Віцебскага аблвыканкама: *Неабходна адраджаць любоў да кнігі. Спіс літаратуры, якую школьнікі павіны прачытаць летам, неабходна падвоіць, а колькасць гадзін для вывучэння літаратуры можна павялічыць за кошт факультатывных заняткаў. Што б мы ні саварылі аб наступленні інтэрнэту, электронных СМІ, без кніжнага слова іх не будзе.*

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 15°
Віцебск	+ 13°
Гомель	+ 16°
Гродна	+ 14°
Магілёў	+ 14°
Мінск	+ 15°

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 31.05.2012 г.

Долар ЗША	8350,00 ▲
Еўра	10410,00 ▲
Рас. руб.	257,50 ▼
Укр. грыўня	1032,78 ▲

ІНТЭГРАЦЫЯ КРАІН СНД ПАВІННА ДАВАЦЬ КАНКРЭТНЫЯ ВЫНІКІ

Аб гэтым заявіў на пасяджэнні Савета кіраўнікоў урадаў СНД у Ашхабадзе старшыня ўрада Расіі Дзмітрый Мядзведзев, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Дзмітрый Мядзведзев адзначыў, што Расія разглядае пытанні інтэграцыі ў СНД у якасці прыярытэтнага напрамку. «Хачуць бы пацвердзіць несумненны прыярытэт нашай краіны ў ацэнцы ключавога напрамку інтэграцыі краін СНД», — сказаў ён. Важна не толькі гандлёва-эканамічнае, але і гуманітарнае, навуковае, культурнае супрацоўніцтва. «Я бачу ў гэтым не толькі драйвер развіцця нашых краін, але і залог стабільнага і беспечнага развіцця нашага рэгіёна ў цэлым, — заявіў ён. — Гэта абавязковая ўмова эканамічнага ўздыму, вырашэння задач, якія стаяць у сацыяльна-эканамічнай сферы. У канчатковым выніку гэта стварае ўмовы для палепшэння жыцця вялікай колькасці людзей, якія жывуць у нашых краінах, — гэта дзясяткі мільёнаў чалавек».

Дзмітрый Мядзведзев адзначыў, што ўзаемны гандаль заўсёды выступае індэксатарам самаадчування эканомікі, а таксама паказчыкам зацікаўленасці ў дабрасардэчных і ўзаемавыгадных адносін. «Узаемны гандаль краін СНД у 2011 годзе павялічыўся на 36 працэнтаў і наблізіўся да \$300 млрд. Гэта далёка не мяжа, але гэта лічба паказвае патэнцыял нашага ўзаемадзеяння», — сказаў ён.

Беларусь выступае за хутчэйшую ратыфікацыю Дагавора аб зоне свабоднага гандлю краін СНД усімі яго ўдзельнікамі. Аб гэтым заявіў журналістам прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч.

«Расія і Беларусь ратыфікавалі гэты дакумент. У самы бліжэйшы час мы чакаем, што і іншыя краіны, якія падпісалі дагавор, ратыфікуюць яго і выканаюць яго неабходныя ўнутрыдзяржаўныя працэдур», — сказаў кіраўнік беларускага ўрада.

Міхаіл Мясніковіч выказа ацэнку па тэматыцы гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва дзяржаў Садружства. «У СНД добрая будучыня, — упэўнены ён. — Аб гэтым сведчаць лічбы: за апошнія 10 гадоў доля СНД у сусветным ВУП вырасла ў тры разы. Гэта сведчыць аб тым, што СНД — рэальная эканамічная сіла і наш патэнцыял яшчэ не вычарпаны».

Аналізуючы вынікі пасяджэння Савета кіраўнікоў урадаў, прэм'ер-міністр адзначыў высокую рэзультатыўнасць перагавораў. Усё было разгледжана каля 30 пытанняў. «Добра, што мы падпісалі пагадненні, якія накіраваны на перспектыву, у тым ліку ў галіне навуковага і інвацыійнага супрацоўніцтва», — дадаў ён.

Старшыня Жлобінскага райвыканкама Леанід АПАНАСЮК:

«ШОСТУЮ ЧАСТКУ СЕЛЬГАСПРАДУКЦЫІ ВОБЛАСЦІ ВЫРАБЛЯЕМ МЫ!»

Звыш 100 тысяч чалавек працуюць у Жлобінскім раёне. Прадпрыемствы, якія паспяхова працуюць на яго тэрыторыі, не маюць патрэбы ў нейкай адметнай рэкамендацыі. Менавіта яны, нягледзячы на ўсе эканамічныя цяжкасці, забяспечваюць станоўчую дынаміку вытворчасці, а значыць, і развіцця ўсяго паўночнага рэгіёна Гомельскай вобласці. Старшыня Жлобінскага райвыканкама Леанід АПАНАСЮК, зразумела, вызначае сярэд лепшых «БМЗ», які летас пачаўшы географію экспарту на 9 краін, павялічыў аб'ёмы продажаў у Еўропе і на Блізкім Усходзе.

Старшыня Жлобінскага райвыканкама Леанід Мікалаевіч АПАНАСЮК

— Актывізавалі знешне-эканамічную дзейнасць і іншыя — Жлобінскі мясакамбінат і БЕЛФА, малочны завод і хлебазавод. Гэта з'яўляецца яскравым пацвярджэннем адкрытасці нашай эканомікі і дэманструе высокі ўзровень яе канкурэнтаздольнасці. Нядрэнны вынік дабіваюцца таксама прадпрыемствы чыгуначнага і аўтамабільнага транспарту, сувязі.

— Але ж ёсць чым пахваліцца і аграрнаму сектару?

— Аграрны сектар Жлобінскага раёна ў апошнія гады развіваецца ўстойліва і дынамічна і па асноўных вытворча-эканамічных паказчыках, якія характэрныя для сельскагаспадарчай вытворчасці, займае адно з першых месцаў у Гомельскай вобласці. Сёння арганізацыі аграрна-прамысловага комплексу раёна вырабляюць шостую частку валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі ў абласным аб'ёме. Наш хлебны каравай летас склаў больш за 90 тысяч тон збожжа,

сёлта паспрабум спрацаваць як мінімум не горш. Варта адзначыць, што па вытворчых паказчыках у жывёлагадоўлі наш раён уваходзіць у пяцёрку лепшых раёнаў вобласці.

— Леанід Мікалаевіч, ці не спынена праца на будоўні аб'ектаў і ў галіне ЖКГ?

— Нягледзячы на тое, што мінулы год быў няпростым для будоўніцтва, работа вялася на ўсіх будоўнічых аб'ектах. Пабудавана больш за 60 тысяч квадратных метраў жылля. Уведзены ў эксплуата-

цыю тры пускавыя комплексы па электразабеспячэнні і водазабеспячэнні, інжынерныя сеткі да індывідуальных і шматкватэрных жылых дамоў — як у горадзе, так і ў сельскай мясцовасці. Завершана будоўніцтва лыжаролернай трасы, працягваецца будоўніцтва лядовай арэны і залы гульнявых відаў спорту. Адным з важных кірункаў дзейнасці жыллёва-камунальнага гаспадарства ў раёне з'яўляецца капітальны рамонт жыллёвага фонду і будоўніцтва інжынерных сетак, добраўпарадкаванне горада і вёскі. Летас у раёне капітальна адрамантаваны жыллёвы фонд на суму каля 6 мільярдаў рублёў. Зроблена значная праца па добраўпарадкаванні і наведзенні парадку на зямлі. Нездарма нашаму раёну ўручаны дыплом 1-й ступені па выніках правядзення абласнога месячніка па добраўпарадкаванні і наведзенні парадку. Дадам, што толькі летас у раёне было адкрыта 11 новых крам і 3 аб'екты грамадскага харчавання, а рознічны тавараабарот у мінулым годзе склаў больш за 1 трыльён рублёў. Па продажы тавараў на аднаго жыхара наш раён заняў другое месца ў вобласці.

СТАР 3

УСЁ ПРА ІНДЭКСАЦЫЮ ГРАШОВЫХ ДАХОДАЎ

Ці ўсе работнікі могуць прэтэндаваць на індэксацыю заробтнай платы ў сувязі з інфляцыяй? Ці можна разлічваць на дадатковыя выплаты, калі заробная плата выплачана няясоечасова? На якіх умовах індэксуецца заробная плата работніка, калі ён працуе па сумашчальнайце? На гэтыя і іншыя пытанні адказаў падчас анлайн-канферэнцыі: «ІНДЭКСАЦЫЯ ГРАШОВЫХ ДАХОДАЎ НАСЕЛЬНІЦВА З УЛІКАМ ІНФЛЯЦЫІ», праведзенай 30 мая на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі і БЕЛТА, начальнік упраўлення комплекснага аналізу і каардынацыі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валерый КАВАЛЬКОў.

У ГЭТЫМ ГОДЗЕ ІНДЭКСАЦЫЯ ЗАРПЛАТЫ БЮДЖЭТНІКАМ НЕ ПРАВІДЗІЛАСЯ

Індэксацыя ў сувязі з інфляцыяй ажыццяўляецца пры перавышэнні індэксам спажывецкіх цэн 5%-га парoga да месца перагляду памераў даходаў. У 2012 годзе ў бюджэтных арганізацыях у студзені была павышана тарыфная стаўка першага разраду. У лютым, сакавіку і ў красавіку індэксам спажывецкіх цэн не быў перавышаны 5%-ы парог да студзеня. Чарговае павышэнне тарыфнай стаўкі першага разраду было праведзена ў маі. Такім чынам, падстаў для выплаты сродкаў у сувязі з інфляцыяй у гэтым годзе работнікам бюджэтных арганізацый не было. У камерцыйных арганізацыях індэксацыя даходаў можа ажыццяўляцца ў іншым парадку, прадугледжаным у калектывных дагаворах альбо іншых лакальных нарматыўных прававых актах.

Калі ў перыядзе паміж павышэннямі тарыфнай стаўкі і індэксам спажывецкіх цэн і далей не будзе перавышаны 5%-ны парог, падстаў для выплаты індэксацыйнай даплаты не будзе і ў далейшым.

У цяперашні час Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны вядзецца работа па ўдасканаленні нормаў Закона «Аб індэксацыі даходаў насельніцтва з улікам інфляцыі». Падрыхтаваны адпаведны праект Закона. У бліжэйшы час з ім можна будзе азнаёміцца на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

СТАР 2

КОРАТКА

Прафіцты плацежнага балансу Беларусі за першы квартал 2012 года склаў 0,1 працэнта ВУП, або \$9,7 млн, паведамілі ў Нацыянальным банку.

Афіцыйны дэвіз чэмпіянату свету па футболе 2014 года ў Бразіліі — «Усё ў адзіным рытме». «Заснаваны на ідэі рытму, дэвіз будзе аб'ядноўваць фанатаў у краіне і за мяжой вакол малаяўнічых і яркага свята, праводзімага пад унікальнымі бразільскімі рытмы», — заявіў у час прэзентацыі слога гона генеральны сакратар ФІФА Жэрэм Вальке.

Канал «Еўраньос» аднаўляе з 1 чэрвеня вяшчанне ў кабельных сетках ААТ «Мінскія тэлевізійныя інфармацыйныя сеткі» (МТІС). Вяшчанне канала было спынена з 1 студзеня.

ДАСТАЕЎСКИ СКАЗАЎ, ШТО ПРЫГАЖОСЦЬ УРАТУЕ СВЕТА. А ШТО ЯШЧЭ ЗДОЛЬНАЕ ЗАХАВАЦЬ СВЕТА І ЧАЛАВЕЦТВА?

Аляксандр ВЕЛІКАСЕЛЕЦ, намеснік старшыні Івацэвіцкага райвыканкама:

— Чалавек, як разумная істота, выжыве, калі будзе трымацца сваіх каранёў. Той, хто разумее, цэнніць і шануе традыцыі продкаў, ніколі не ўтопіць сваё жыццё ў гарэцкіх, не растраціць яго на пустыя забавы. Бо культура, духоўнасць, вяртанне да гістарычнай спадчыны — не проста модныя апошнім часам словы, якія часта ўжываюцца ў сродках інфармацыі. Гэта спрадвечнае багацце народа, якое назіралася стагоддзямі. Калі чалавек змалку ведае сваіх дзядоў, ведае, чым адметная яго вёска, што робіцца за калекцыі, і ўсё гэта знаходзіць водгук у яго душы — значыць, ён мае ключык да генетычнага кода продкаў, будзе ганарыцца сваім краем і сам варты павагі. Нядаўна давяляцца быць у Косаўскай сярэдняй школе, паглядзець, як тутэйшыя вучні вывучаюць гісторыю сваёй мясцовасці. Убачанае парадавала. За гады працы даводзілася сустракаць маладых людзей, якія не ведалі, напрыклад, які звалі іх дзядоў. Варта памятаць, што індывідуум, поўнаццо пазбаўлены адчування сувязі з продкамі, згубіцца ў часе і прасторы.

Ірына ХВЯСЮК, жыхарка вёскі Парчэ Пінскага раёна:

— Свет выратуе праца, людская і... песня. Мы некалі працавалі ад зары да зары, і не проста працавалі — часам свету не бачылі за працай. І усё роўна спявалі. Ішлі жаць, палоць, сена збіраць — спявалі. З поля ідзеў — ні рук, ні ног не адчуваеш, а запяеш — душа ўзрадуецца. Раней на любую падзею: вяселле, народзіны, царкоўнае свята, пачатак і завяршэнне работы ў полі — былі свае песні. Цяпер нават у вёсцы на спевы заблылі. Песня амаль не гучыць. А тое, што маладыя часам слухаюць, песня не называе.

Мы ж у клубе збіраемся на рэпетыцыі, спяваем. У нашым самадзейным калектыве ўсе жанчыны маладзейшыя за мяне. Я іх вучу, як спявалі яшчэ мая маці, бабуля. Мы ўдзельнічаем у канцэртах. Заспяваеш — і так хораша на душы, проста выказаць гэта не ўмогу. Таму, можа, і дажыла да 89 гадоў, што песня здароўе дае. Мне здаецца, хто спявае народныя песні, той не падманвае, не крыўдзіць, не абражае іншага. А гэта самае галоўнае.

Наталія ЗЕЛЯНЯК, начальнік аддзела ідэалогіі Пружанскага райвыканкама:

— Думаю, што цывілізацыю здольны ўратаваць прагрэс у спалучэнні з гуманізмам і культурай. Навука і інфармацыйныя тэхналогіі развіваюцца імкліва. Справа часу — знайсці дзейсныя сродкі ад самых каварных хвароб. І калі энергія навукоўцаў будзе затрачана на вынаходніцтва лекаў, а не на стварэнне новых вірусаў, то адбудзецца прарыв у справе аховы здароўя. Неўзабаве адкрыюцца і новыя крыніцы энергіі, створаць новую тэхніку. Але вельмі важна, каб пры гэтым чалавек не забываўся на вечныя каштоўнасці — дабрыву, спагаду, міласэрнасць, каб ашчадна ставіцца да прыроды. Бо чым больш дасканалы будучы механізмы і тэхналогіі, тым больш крохкім і залежным ад тэхнікі стане існаванне чалавецтва. І перамагчы павіна дабро.

Падрыхтавала Святлана ЯСКЕВІЧ.

Акцыя

с 15 мая по 30 июня 2012 до 99,4% снижены тарифы на получение кредитной карточки

Кредиты «У запас» и «Грунтоўны запас» с выдачей кредитной карточки стали еще дешевле!

Оформите кредит сегодня и Вы сможете получить кредитную карточку

заплатив всего 500 рублей — с возобновляемым лимитом до 40 000 000 рублей без поручителей

заплатив всего 1000 рублей — с возобновляемым лимитом до 50 000 000 рублей

205 - для абонентов Velcom, MTC, Life; (017) 209 29 44 круглосуточно, без выходных www.belvzb.by

РЭСУРСНЫ ЦЭНТР ІНАВАЦЫЙНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ У БУДАЎНІЦТВЕ АДКРЫЎСЯ ў МІНСКУ

Як адзначыў першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Радзькоў, які прыняў удзел у адкрыцці цэнтру ў Індустрыяльна-педагагічным каледжы, істотным плюсам такога цэнтру з'яўляецца тое, што ён рыхтуе інавацыйна настроены спецыялістаў, забяспечвае вялікую нацэленасць на прымяненне новых тэхналогій у будаўніцтве і іншых галінах.

Рэсурсныя цэнтры з'яўляюцца прамежкавай рыступкай паміж прафесійна-тэхнічным навучаннем у каледжах і падрыхтоўкай кіраўнікоў сярэдняга звяна. «Перад намі стаіць задача актыўна выкарыстаць узаемадзейныя сістэмы адукацыі з базавымі арганізацыямі ў справе матэрыяльна-тэхнічнага ўмацавання ўстаноў. Такім чынам, самі падпрямствы рыхтуюць для сябе кадры па профілі», — сказаў Аляксандр Радзькоў. Тэхналогіі, матэрыялы, інструментарый хутка змяняюцца, і ажыццяўляць падрыхтоўку рабочых спецыялістаў неабходна з улікам патрабаванняў інавацыйнага развіцця галіны.

Вынікам адкрыцця такіх цэнтраў, а іх у Беларусі ўжо 17, стане прыход у вытворчасць спецыялістаў новага тэхналагічнага і арганізацыйнага ўзроўня, лічыць міністр адукацыі Сяргей Масковіч.

ДЗЯРЖКАНТРОЛЬ АДЗНАЧАЕ: ЖКГ СТАЛІЦЫ ПРАЦУЕ НЕЭФЕКТЫўНА

Камітэт дзяржаўнага кантролю Беларусі падчас праверак, праведзеных пачынаючы з 2010 года і па май 2012 года, выявіў высокія страты дзяржаўных сродкаў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы Мінска і неэфектыўнае выкарыстанне маёмасці. Пра гэта было завулена на пасяджэнні калегіі Камітэта дзяржкантролю, якое прайшло 30 мая.

Вышэйназваная сфера гарадской гаспадаркі сталіцы была абрана аб'ектам праверкі КДК невыпадкова. Гэта значная сфера як для насельніцтва, так і для эканомікі Мінска і ўсёй дзяржавы, у сувязі з істотнымі выдаткамі дзяржавы на яе развіццё і ўтрыманне. Толькі летась на фінансаванне ЖКГ сталічных бюджэтам было выдзелена больш за 2 трлн рублёў, што складае амаль чвэрць яго выдаткаў.

Былі правяраныя толькі 25 арганізацый з 182 дзёначных у сталічнай жыллёва-камунальнай гаспадарцы.

— Пры гэтым на кожным правераным падпрямстве выяўлены недахопы, — адзначыў старшыня камітэта Аляксандр РЯКБ-СОН. — Страты дзяржаўных сродкаў склалі 48 млрд рублёў. Калі пралічыць, што такія ж страты могуць быць у іншых арганізацыях, то агульная сума можа склацца каля 120 млрд рублёў.

Паводле слоў начальніка галоўнага ўпраўлення кантролю па г. Мінску Камітэта дзяржкантролю Івана РАМАНОВІЧА, вынікі праверкі паказалі, што калі энжынерны страт цэплагаспергіі ў сталіцы надаецца некалькі ўвага, то пра такую ж задачу ў галіне водазабеспячэння ў горадзе, мабыць, забыліся. У выніку Мінск у апошнія гады займае адно з лідуруючых месцаў у рэспубліцы па стратах вады. Яны складаюць 25% ад яе здабычы (або, у грашовым выражэнні, больш за 47 млрд рублёў ў год). Усе гэтыя выдаткі, у канчатковым выніку, аплачваюць насельніцтва, прадпрыемствы і бюджэт.

Чвэрць усіх страт дапушчана арганізацыямі дарожнай гаспадаркі. Для дарожных арганізацый Мінска характэрна няяснае выкананне будаўнічых і рамонтных работ, завышэнне іх аб'ёму і кошту. Праверкі паказалі, што прычынай такой сітуацыі з'яўляюцца нізкая эфектыўнасць работ службы тэхналогіяў дарожных прадпрыемстваў і ненадлежащая арганізацыя ведамаснага кантролю за якасцю і аб'ёмам дарожных работ.

У апошнія два гады практычна сістэмнымі ў дарожных арганізацыях сталі парушэнні, якія тычацца завышэння кошту работ па прыбыранні вуліц. І ў гэтым невялікая доля віны ляжыць на заказчыках работ — сталічных раённых адміністрацыях і ДВА «Гармаўтадар Мінгарвыканкама», якія абавязаны кантраляваць акты выкананых работ.

Не надародна і эфектыўная работа пры будаўніцтве аб'ектаў камунальнай гаспадаркі. Праверкамі выяўлены факты завышэння кошту будаўніча-мантажных і праектных работ на суму каля 800 млн рублёў, бессэнсоўныя марнаванні дзяржсродкаў на архітэктурныя прэзмернасці, безаказнае і безгаспадарчае стаўленне да дзяржаўнай уласнасці, у выніку чаго, напрыклад, 13 гадоў прыходзіў у запущенае недабудаваны аб'ект коштам 19 млрд рублёў. На калегіі было адзначана, што з боку Мінгарвыканкама былі дапушчаныя пралікі ў планаванні будаўніцтва шэрагу аб'ектаў ЖКГ і выдзяленні сродкаў бюджэту на гэтыя мэты.

Паводле ацэнкі Камітэта дзяржкантролю, адной з прычын, якія спрыяюць парушэнням у сферы ЖКГ, з'яўляецца неэфектыўная праца службы ведамаснага кантролю арганізацый ЖКГ і Мінгарвыканкама. Было таксама адзначана, што высокая затратнасць у вядзенні гаспадаркі, неэфектыўнае выкарыстанне рэсурсаў прыводзіць да перакладання асноўнага цяжару выдаткаў ЖКГ на бюджэт і да скарачэння рэальнага фінансавання галіны. Відавочна, што для выпраўлення сітуацыі без рэфармавання галіны не абыйсцяся.

Святлана БУСЬКО.

ЛЕПШЫ ПАДАРУНАК

Новы мікрааўтобус атрымалі навучэнцы і педагогі Магілёўскай гімназіі-каледжа мастацтваў ад гарвыканкама. Кіраўні абласнога цэнтру Станіслаў Барадаўка перадаў установе ключы ад аўтамабіля, зробленага на магілёўскім заводзе «Трансмаш».

Свой транспарт вельмі патрэбен навучальнай установе для выезду на канцэрты, творчыя сустрэчы і кансультацыі. Але гэты падарунак — таксама і прызнанне высокіх дасягненняў: выхаванцы магілёўскай навучальнай установы становяцца лаўрэатамі шматлікіх конкурсаў. Тут цяпер навушчыца 23 спявае спецыяльнай прэміі Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі.

Ілона ІВАНОВА.

ЗАГІНУЎ КІРОВОЦА МАПЕДА

Трагічна скончылася паездка на мапедзе для 22-гадовага жыхара Полацка, які вырашыў пакаштаваць, не маючы права на ваджэнне. Мапед «Атлантыс» сутыкнуўся з аўтамабільнай «Мічубісі», якая рухалася ў тым жа кірунку. У выніку гэтага ДТЗ вадзіцель мапеды быў паранены і шпіталізаваны ў цэнтральную гарадскую бальніцу № 2 Полацка, дзе праз некалькі дзён памёр.

Аляксандр ПУШАНСКІ.

ЖУРНАЛІСТЫ ПАВІННЫ БЫЦЬ ПРАФЕСІЙНЫМІ

ПЕРАДАПОШНІ дзень VII Беларускага міжнароднага медыяфоруму прайшоў у Інстытуце журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. «Летняя школа журналістыкі» складалася з «круглых сталаў» (напрыклад, аб медыяадукацыі XXI стагоддзя) і майстар-класаў мэтраў журналістыкі.

Але перад гэтым да студэнтаў журфака звярнулася Лілія АНАНІЧ, першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі. Яна адзначыла, што медыяфорум і, у прыватнасці, «Летняя школа журналістыкі» дае магчымасць не толькі дыскусываць, але і вучыцца адзін у аднаго, вучыцца новай журналістыцы XXI стагоддзя, удасканальваць нашу медыяпрасторы. А ў нас ёсць што ўдасканальваць. Гэта пацвердзіў і Віталь ТРАЦЦЯ-КОУ, дэкан Вышэйшай школы тэлебачання МДУ імя М. В. Ламаносава: «Прафесія журналістаў размяваецца: з аднаго боку, частка журналістаў сыходзіць у

Фота Уладзіслава КУЛЕЦКА.

і тую ж падзею. Максімум 3-4. Ды і іх меркаванні не заўсёды эксклюзіўныя, многія спачатку з'яўляюцца ў СМІ».

Было і шмат іншых майстар-класаў — аб інфармацыйных

МЕРКАВАННІ ўДЗЕЛЬНІКАў МЕДЫЯФОРУМУ

Аляксандр ЧАРНЯК, намеснік галоўнага рэдактара часопіса «Российская Федерация сегодня», доктар гістарычных навук:

— Я быў на ўсіх форумах. І з кожным годам тут становіцца ўсё лепш і цікавей, форум не жывяе сябе, а, наадварот, развіваецца. Гэты форум цікавы спробай зазірнуць у заўтра. Прычым не толькі дачына журналістыкі, але і эканомікі, палітыкі. Удзельнікі спрабавалі зразумець, у якім свеце будзе жыць чалавек, які будзе дзяржавай.

Ігар ПАНАРЫН, прафесар, доктар палітычных навук, вядучы праграмы «Сусветная палітыка» на РДРК «Голос России» і рэдактар аддзела палітыкі часопіса «Союз»:

— Сваё ідэю, якая тычыцца ідэалогіі Еўразіі, я ўпершыню агучыў публічна на медыяфоруме. Бо сама ідэя прыйшла толькі тыдзень таму. Сфармуляваў яе як формулу трох «Д» — дыялог, Дружба і Дабыня. Беларуска — Матрыца, з майго пункту гледжання, ідэалогія Еўразіі. У гэтым перакананы на форуме, падчас наведвання Парку высокіх тэхналогій, Акадэміі навук. Беларусь, як ні дзіўна, не проста захавала нацыянальныя традыцыі, але і пайшла па нейкай новай мадэлі развіцця,

уяўляе сабой сацыяльна арыентаваную, творчую дзяржаву. Гэта мадэль зусім не характэрна ні для Расіі, ні для Казахстана, ні для іншых краін СНД. І яна, з майго пункту гледжання, самая перспектыўная. Цяпер — задача гэтую матрыцу распаўсюдзіць на іншыя краіны СНД. У цэлым медыяфорум пакаўна прыемнае ўражанне. Па арганізацыі яму няма аналагаў. Я шмат разоў удзельнічаў у розных медыяфорумах, але нідзе, акрамя Мінска, не практыкуецца «Летняя школа журналістыкі», што вельмі патрэбна.

Яраслаў СКВАРЦОў, дэкан факультэта міжнароднай журналістыкі МДМА МЗС Расіі:

— Мне здаецца, што ставіцца знак роўнасці паміж паняццямі «грамадзянская» («новая») журналістыка і прафесійная (традыцыйная) няправільна. З'ява, якая развіваецца ў блогасферы, — на мой погляд, рэальны выклік журналісцкай прафесіі. Гэта зусім розная адказнасць. Прафесійны мас-медыя — гэта спеваасаблівы сродак сертыфікацыі СМІ. Тое, аб чым мы гаварылі на медыяфоруме падчас «круглых сталаў», майстар-класаў, нашы публікацыі, у першую чаргу, скіраваны на новае пакаленне, якое нарадзілася не ў Савецкім Саюзе. Мы павінны думаць пра будучыню. Перадаць моладзі гістарычную памяць, каб наша імкненне да інтэграцыі жыло ў сэрцах і галовах будучага пакалення. Бо ад поглядаў і дзеянняў сённяшняй моладзі залежыць будучыня еўразійскай прасторы. Наша задача сёння — паказаць ім на ўласным прыкладзе, што трэба будаваць масты, а не сены.

Аляксандр НОВІКАў, галоўны рэдактар часопіса «Наша власть: дела и лица»:

— Гэты форум вельмі цікавы сваім зместам, тым, што ён сабраў шырокае кола палітолагаў, экспертаў, аналітыкаў з розных краін. Вельмі прыемна, што беларуская ўлада працягла не проста фармальна ўвагу да падобных мерапрыемстваў, накіраваных на інтэграцыю, а наспрады актыўны ўдзел. З грунтоўным і сур'ёзным выступленнем да удзельнікаў форуму звярнуліся кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта, міністр інфармацыі. Форум адбыўся на высокім узроўні. Шмат увагі на форуме ўдзялялася інфармацыйнай прасторы ў межах краін СНД. Па сутнасці, гэтая прастора толькі фарміруецца. Але вядома, што яна павінна быць. На шляху кансалідацыі інфармацыйных рэсурсаў, на мой погляд, этычныя якасці журналіста выходзяць на першы план.

СА «ЗВЯЗДОЙ» — СА ШКОЛЬНАЙ ПАРТЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Калі будавалася наша школа, я доўга думала, які музей стварыць, які кірунак дзейнасці выбраць, — расказала дырэктар СШ №45 горада Мінска Людміла Мацішоўка. — У выніку звярнулася да адраса, па якім мы знаходзімся: вуліца Нікіфарова, 18. Стала цікавіцца, хто ж такі Нікіфаравы. Аказалася, што нейкі час, у 1942 годзе, ён быў рэдактарам газеты «Звязда», выдання з цікавай гісторыяй. З гэтага факта і пачалася ў 1985 годзе праца па стварэнні музея. Навы вучні шукалі інфармацыю, экспанаты, у нас была наладжана сувязь з рэдакцыяй «Звязды».

Беларускамоўнага класа ў школе № 45, на жаль, няма. Але цікавацца да гісторыі школы аўтаматычна далучае вучняў да гісторыі «Звязды». Як прызнаецца дырэктар, у школе заўжды быў моцны эканамічны ўхіл, але сур'ёзнасць навуцы не перакрывае здольнасць дзяцей да творчасці, цікавасць да культуры і гуманітарных дысцыплін. Ёсць сярод шматлікіх выпускнікоў сталічнай школы №45 і тыя, хто пайшоў вучыцца на журфака, звязавшы сваё жыццё з журналісцкай. Ці зводзілі іх сюды са «Звяздой», Людміла Пятроўна дакладна скажаць не змогла, але хто быў першым рэдактарам газеты і гэты вядомыя яе падполныя нумары, дзёныя вучні ведалі ўжо са школьнай парты.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

ДАЙВЕРА-КАНТРАБАНДЫСТА ЗАТРЫМАЛІ НА МЯЖЫ

Дайвера-кантрабандыста ўчора ўначы затрымалі беларускія пагранічнікі на мяжы з Латвіяй, паведаміў памочнік начальніка Полацкага пагранатрада Дзясніў Глеба.

Грамадзянін Латвіі, сапраўдны майстар падводнага плавання, вырашыў выкарыстаць сваё ўмелства для непрыкметнай перапраўкі 10 каробак з цыгарэтамі. Аднак спроба аказалася беспаспяховай: за 80 м ад Дзяржаўнай мяжы на беразе ракі Заходняя Дзвіна яго знайшлі ваеннаслужачыя Полацкага пагранатрада. Таму што ў касцюме дайвера кінеўшы дакументаў не прадугледжана, то засведчыць сваю асобу плывец не змог. Парушальнік Дзяржаўнай мяжы затрыманы для далейшага разбору, тытуўнава прадукцыя канфіскавана. Для перапраўкі нелегальнага груза праз водныя перашкоды кантрабандысты выкарыстоўваюць розныя прылады — ад вельмі простых пльоту да GPS-навігатораў.

БЕЛТА.

РТУЦІ ВА ўМЫВАЛЬНІКУ

У санітарным вузле вучэбнага корпусу БДУ па вуліцы Курчатава ў Мінску сантэхнік рамантаваў умывальнік. І знайшоў ртуть у сіфоне.

Прыбывшыя падраздзяленні МНС сабралі каля 100 грамаў вадкага металу. Спецыялісты Рэспубліканскага атрада спецыяльнага прызначэння правялі работы па дэмеркурызацыі, паведамілі ў Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях. Некалькі пазней у Мінскім гарадскім упраўленні МНС удакладнілі, што ртуть была знойдзена ў санвузле памерам 1,5х1,5 метра, які знаходзіўся на рамонце. Увогуле вадкага металу пасля дэмеркурызацыі сабралі 400 грамаў. Перавышэнне нормаў дапушчальнай канцэнтрацыі ртуті ў павятроў і калідоры чацвёртага паверха склала 100 разоў. Вучэбны працэс быў прыпынены, доступ у будынак — абмежаваны. Было прызначана правядзенне замераў цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Считать действительными страховые полисы ЗАО «СК «Белгосстрах» - добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу (2РН, 2РП) серия БН №№ 1003402-1003403, 0909137, 0633137, 0877216, 0977217, 0988616, 1020208, 1029683, 1029689. - добровольное страхование наземных транспортных средств (авто-каско) 2РН, 2РП серия АК № 0012031. - ипотечный 1 СУ серия КС №№ 0918319, 0923458, 0924443, 0930788, 0926777, 0926788. УНП 100782388

УСЁ ПРА ІНДЭКСАЦІЮ ГРАШОВЫХ ДАХОДАў

Затрымалі зарплату? Значыць, павінны яе праіндэксаваць

У Беларусі зароботная плата і іншыя віды даходаў (пенсіі, стыпендыі, дапамогі) у выпадку затрымкі выплаты падлягаюць індэксацыі. Падставой з'яўляецца затрымка выплаты на календарны месяц і больш у параўнанні з тэрмінам, устаноўленым заканадаўствам або лакальным нарматыўным прававым актам наймальніка, працоўным дагаворам (контракт) работніка.

Індэксацыя нявосчасова выплачаных сум ажыццяўляецца ў поўным памеры за кожны месяц у паасобку шляхам іх карэкціроўкі на індэкс спажывецкіх цэн, розныя нарастаючы вынікам за перыяд затрымкі. У выпадку адмовы наймальніка індэксаваць нявосчасова выплачаную зароботную плату вы маеце права звярнуцца ў камісію па працоўных спрачках або ў суд.

Пенсіі індексуюцца не так, як зарплаты

Парадак індэксацыі працоўнай пенсіі заснаваны не на расцэне цэн, а на расцэне сярэдняй зароботнай платы работніка ў рэспубліцы. Мінімальны памер пенсіі па ўзросце, памеры сацыяльных пенсій, памеры надбавак і павышэнняў, устаноўленых да пенсій асобным катэгорыям пенсіянераў індэксыруюцца ў сувязі з павелічэннем памеру бюджэту працягнанага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва.

Працоўныя пенсіі індэксыруюцца (пераразлічваюцца) пры розным сярэдняй зароботнай платы работніка больш чым на 15%. У 2012 годзе працоўныя пенсіі былі пераразлічаны двойчы — у лютым (у сярэднім на 24,9%) і ў маі (на 18,2%), таксама плануецца пераразлікі ў жніўні і лістападзе.

Пры індэксацыі пенсій індэксыюцца ўся сума пенсіі, у адрозненне ад індэксацыі па расцэне цэн (калі індэксацыі падлягае толькі частка даходу, як, напрыклад, у выпадку з зарплатамі).

Падтрытвала Святлана БУСЬКО.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ИЗВЕЩЕНИЕ УНП 100071325 Государственное производственное объединение «Минскстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений в проектное декларацию о строительстве жилых помещений объекта «Многоэтажные жилые дома №№ 1, 2 по генплану со встроенными помещениями административно-общественного назначения и гаражом-стоянкой № 3 по г/л в квартале ул. Шорса—пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуального источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по генплану» (1 пусковой комплекс) в г. Минске, опубликованную в газете «Звезда» 18 августа 2011 года: Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений без выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет 8 532 977 рублей. УНП 10188943

Утерьянный представителем Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и заболеваний формы 2РН серии БН № 0870523 считать недействительным. УНП 10188943

У суд Касцюковіцкага раёна Магілёўскага вобл. паступіла заява УКПП «Касцюковіцкі жылкамунгас» аб аб'яўленні адсутным без вестак грамадзяніна Лакоты Уладзіміра Уладзіміравіча, 18.02.1985 г.р., ур.дзяцкавіч. Касцюковічы, апошняе месца жыхарства ў знаходжанні: 2008 г., г. Касцюковічы, пасля чаго вестак ад яго не паступала. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асоб, якія маюць весткі пра грамадзяніна Лакоты Уладзіміра Уладзіміравіча, паведамаць іх суду Касцюковіцкага раёна на працягу двух месяцаў з моманту публікацыі.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

УКРАЇНА З 1 ЧЭРВЕНЯ АБМЯЖОўВАЕ ўВОЗ ЛЕКАў

Україна з 1 чэрвеня абмяжоўвае ўвоз грамадзянамі на мытную тэрыторыю сваёй краіны лекавых сродкаў і спецыяльнага дзіцячага харчавання. Аднавяду пастанова, якая вызначае аб'ёмы і парадак ўвозу, прыняў кабінет міністраў. У краіну могуць увозіцца лекавыя сродкі, якія перамяшчаюцца ў ручной паклажы або ў багажы грамадзяніна. Пры гэтым на аднаго чалавека можна завезці не больш за 5 упаковок кожнага наймення, акрамя лекавых сродкаў, якія змяшчаюць наркатычныя або псіхатропныя рэчывы. Калі на курс лячэння патрабуецца больш лекаў, то іх можна завезці ў колькасці, якая не перавышае ўказаны аб'ём у наяўным у асобы рэцэпце, выданым на імя гэтай асобы і завераным пячаткай урача або ўстаноў аховы здароўя.

ЕўРОПА ВІДВАРАЕ СІРЬІСКІХ ПАСЛОў З-ЗА ПАДЗЕЙ У ХУЛЕ

Прэзідэнт Францыі Франсуа Алянд услед за ўрадам Аўстраліі абвясціў аб намеры правядзіць з краіны пасла Сірыі. Азначым, што некалькімі гадамі раней міністр замежных спраў Аўстраліі Боб Кар таксама абвясціў аб намеры Канберы правядзіць сірыіскай дыпламатаў з тэрыторыі Зялёнага кантынента. Услед за Францыяй і Аўстраліяй ўлады Вялікабрытаніі прынялі рашэнне высласць з краіны трох супрацоўнікаў пасольства. Германія таксама запатрабавала ад пасла Сірыі на працягу 72 гадзін пакінуць краіну. Прычынай такога рашэння паслужыла бойна, учыненая 25 мая ў сірыіскай горадзе Хула. Тады ў выніку масіраванага мінамётна-артылерыйскага абстрэлу загінулі не менш чым 116 чалавек, пацярпелі больш за 300. Мясцовыя жыхары ўсклалі адказнасць за атаку на алавіцкія атрады «Шабіха», якія выступаюць на баку Асада. Афіцыйны Дамаск абвінаваціў у масавых забойствах тэрарыстаў «Аль-Каіды».

ДРУГІ ЗЕМЛЯТРУС У ІТАЛІ: 13 ЧАЛАВЕК ЗАГІНУЛІ

Колькасць загінулых у выніку разбуральнага землятруса на поўначы Італі ўзрастае да 13 чалавек, каля 100 чалавек пацярпелі, паведамілі інфармагенцыі са спасылкай на службу Грамадзянскай абароны краіны. Эпіцэнтр землятруса магнітудай 5,8 залёгаў прыкладна на глыбіні 10 км і знаходзіўся ў вобласці Эмілія-Раманья ў правінцы Мадэна — найбольш пацярпелай ад пяціраднага моцнага землятруса 20 мая. Мацней за ўсё землятрус закрануў правінцы Мадэна і Балонья. У выніку стыхійнага бедства абрынуліся многія будынкі, сотні чалавек эвакуіраваныя са сваіх дамоў. Насельніцтва ў паніцы. Цяпер на месцы землятруса працуюць ратавальнікі і пажарныя.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

БОЛЬШ ЗА 30 МЛН ДЗЯЦЕЙ У 35 РАЗВІТЫХ КРАЇНАХ ЖЫВУЦЬ У ГАЛЕЧЫ

Каля 13 млн дзяцей у Еўрапейскім саюзе, а таксама ў Нарвегіі і Ісландыі пазбаўлены тых ці іншых кампанентаў абавязковага набору, неабходнага для іх нармальнага развіцця. Больш за 30 млн дзяцей у 35 краінах з развітай эканамікай жывуць у галечы. Пра гэта гаворыцца ў новым дакладзе Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЕФ).

Аўтары справаздачы перакананы, што дзіцячым беднасцю ў гэтых краінах не з'яўляецца непазбежнай. Яна з'яўляецца вынікам палітыкі, якая не ў поўнай меры ўлічвае інтарэсы неабароненых катэгорыяў насельніцтва. Паводле справаздачы, у скандынаўскіх краінах і Нідэрландах дзяцей нізка паказчыкам адноснай беднасці сям'яў займае (каля 7%). У Аўстраліі, Канадзе, Новай Зеландыі і Злучаным Каралеўстве гэты паказчык дасягае 10-15%, а ў Румыніі і ў ЗША ад беднасці пакутуюць каля 20% дзяцей. Самы высокі ўзровень дзяцей, якія пазбаўлены нейкіх элементаў абавязковага набору існаснага дзіцяства, назіраецца ў Румыніі, Балгарыі і Партугаліі (70%, 50% і 27% адпаведна). Нават у Францыі і Італі, краінах далёка ад бедных, 10% такіх дзяцей.

Улашчывачым цэху працуюць Аляксандра ПЕЛАГЕВІЧЫК, Надзея КАНУРА, Таццяна МАЛЫШКА, Людміла ГАРБАЧОВА, Грына ТУРКІНА, Вольга ГАНЧАРКА, Грына ХАДАРЭВІКА.

На Жлобінскай швейнай фабрыцы шыюць вопратку для маленькіх модніц. Моднікаў узростам ад 2 да 14 таксама не пакідаюць без увагі. Дырэктар адкрытага акцыянернага таварыства Ніна Масюціна лічыць,

што менавіта ў гэтым прыгожым узросце, калі адзенне выбіраюць бацькі, выхоўваецца густ і імкненне да прыгажосці. Гэта тычыцца ў тым ліку школьнай формы.

СУКЕНКІ ДЛЯ САПРАЎДНЫХ ПРЫНЦЭС

3 першага па адзінаццаты

Жлобінскае швейнае прадпрыемства на рынку вытворчасці адзення для школьнікаў сябе зарэкамендавала даўно. Нездарма менавіта калекцыямі гэтага кірунку так ганарыцца самі стваральнікі. Начальнік эксперыментальнага цэха Зінаіда Цялятка, якая аддала швейнай вытворчасці ўсё 37 гадоў сваёй працы, з гонарам расказвае, што практычна на ўсіх публічных мерапрыемствах і паказах форменнае адзенне жлобінскай вытворчасці карыстаецца папулярнасцю:

— Гэта лепшае, што ў нас ёсць. І цана ў нас прымальная. Таксама ў нас ёсць куртка для дашкольнікаў, якія вельмі добра прадаюцца. І сарафанчыкі, і шорцікі, а сукенкі сёлета пайшлі ўвогуле «на ўра». Лепш за нашых дзяўчынак на кірмашы «Вясна-2012», арганізаваным канцэрнам «Беллеграм», не было — такія яны прыгожыя былі ў сукенках летняй калекцыі! Ад нашага стэнда людзі не адыходзілі. Сёння мы арыентуемся не толькі на часопісы мод. Ездзім на самыя разнастайныя кірмашы, вывучаем усё, што тычыцца нашай тэмы, у інтэрнэце праглядаем адпаведныя сайты. Адным словам, арыентуемся на апошнія сусветныя тэндэнцыі.

Дырэктар Ніна Масюціна дадае, што школьная форма шыецца па сваіх законах. І ў гэтым кірунку вытворцу пастаянна даводзіцца удасканальвацца:

— Хаця здаецца: класічны касцюм для хлопчыка — што ў ім можна змяніць? Але ж удасканальваем пастаянна: прышываем канцік, зробім адзюбную строчку, кішэню. Дзесяці падкаладка фігурная, дзесяці — звячэйшая, дзесяці — з кантам, са шліцамі, без шліцаў... Спажывец сёння прызірлівы і вельмі уважлівы менавіта да драбязяў. І мы гэта

вясёлая — для сапраўдных прынцэс. Калі атрымліваецца такая прыгожая калекцыя, як у нас сёлета, многія супрацоўнікі нашага прадпрыемства імкнуча купіць прыгожыя рэчы для сваіх дзяцей.

Пастаяннае абнаўленне асартыменту — гэта сёння патрабаванне часу і спосаб выжываць ва ўмовах канкурэнцыі. Што будзе ў модзе ў наступным сезоне, якія ёсць новыя тканіны, новая фурнітура... Пра усё гэта ведаюць у падрабязнасцях дызайнеры швейнай фабрыкі і ствараюць новыя мадэлі адзення для дзяцей. Невыпадкава зараз, летам, тут рыхтуюцца да зімы і дэманструюць маленькія камбінезончыкі і цёплыя курткачкі са штонікамі — да восені яны павінны быць у продажы.

— Хочам паспрабаваць новыя ўцяпляльнікі для пухавічкі, — раскрывае сакрэты Ніна Іванаўна. — Старэйшыя школьнікі не заўсёды любяць выбіраць на падсціжку. І таму мы мадэрнізуем — уцяпляем знутры, а знешні выгляд робім больш эстэтычным. Калі б шылі толькі школьную форму, мы б у свой час не выжылі. Менавіта таму хутка арыентуемся ў свеце дзіцячай моды. Наш эксперыментальны цэх распрацоўвае новыя мадэлі, і мы адразу запускаем іх у вытворчасць. Праўда, спачатку вельмі маленькія партыі: рынак жа трэба апрабавваць.

Усё было інакш у часны савецкай планавай эканомікі. Рынкавая ж эканоміка мае свае законы, якія могуць не

абавязкова ўлічвае, калі нешта прапануем для дзяцей, якія імкнуча быць прыгожымі і дзелавымі. Акрамя таго, для бацькоў сёння важны не толькі стыль і прыгажосць, але і экалагічнасць адзення — яны заўсёды вывучаюць склад тканіны. Таму мы, безумоўна, выконваем усё гігіенічныя нормы і патрабаванні.

Ёсць асартымент на ўсе густы і сезоны

Прадпрыемства спецыялізуецца не толькі на выпуску вырабаў для школьнікаў усіх узростаў груп і дзяцей ясельнага і дашкольнага ўзросту, але і на вытворчасці зімовага дзіцячага адзення. Акрамя таго, сёлета тут вялікі асартымент і вельмі прыгожыя сукенкі для дзяўчынак. Кіраўнік прадпрыемства Ніна Іванаўна Масюціна гаворыць, што патрабаванні рынку адгадалі цалкам:

— На гэты момант у нас такія літвыя сукенкі для дзяўчынак ужо няма, а магазіны просіць яшчэ. Колеравая гамма атрымалася

падабца, але ігнараваць іх не атрымаецца, падкрэслівае кіраўнік Жлобінскай швейнай фабрыкі:

— Мадэлі калісьці распрацоўвалі толькі цэнтралізавана ў ДOME мадэляў, потым узгаднялі, закуплялі фурнітуру... Для вытворчасці самае галоўнае было — план выканання. Усё астатняе шло сваёй чаргой. Зараз жа трэба добра падумаць, што канкрэтна будзе спажываць запатрабавана і ў які час. Якія тканіны, фурнітура спатрэбіцца... Куды будзем прадаваць сваю прадукцыю... Заражэцка, што пэўна мадэль у адным раёне ідзе, а ў другім — не. Трэба ўсё ведаць загадзя.

РАДКІ З ПРАЦОЎНАЙ БІЯГРАФІІ КІРАЎНІКА

Дырэктар Ніна МАСЮЦІНА:

— Менавіта на гэтай фабрыцы было маё самае першае працоўнае месца, хаця нарадзілася я ў Віцебску. Сюды, у Жлобін, выйшла ў 17 гадоў замуж. Ужо сын нарадзіўся, а потым пачалася мая вучоба і працоўная кар'ера. Хаця шыць я люблю з дзяцінства. Памятаю, як бабуля Ліза вучыла мяне ў маленькае напарсткам карыстацца, а потым і шыць. Таму і прыйшла сюды, на Жлобінскую фабрыку ў якасці вучаніцы швачкі. Папрацавала некаторы час і пайшла ў дэкрэт. Потым былі тэхнікум і інстытут лёгкай прамысловасці ў Віцебску. Працавала я майстрам на эксперыментальнай швейнай фабрыцы штучнага футра. Стала там намеснікам начальніка цэха па тэхналогіі, потым начальнікам вытворчасці, галоўным інжынерам, а потым зноў вярнулася сюды, на швейную фабрыку — спачатку ў якасці намесніка дырэктара. І вось ужо 3 гады працую дырэктарам фабрыкі. Дарэчы, з сямімі мне пашанцавала, бо самае галоўнае — мець надзейны тыл. Разам з мужам мы вучыліся на кухні — пасля таго, як дзіцё спяць пакладзём. Мой старэйшы сын ваенны, сярэдня дачка працуе юрыстам, а малодшая, якая абрала мужыцкую спецыяльнасць механіка і скончыла БНТУ, зараз піша кандыдацкую дысертацыю і выкладае ў тэхнікуме БМЗ.

СТАРОНКІ ГІСТОРЫ ПРАДПРЫЕМСТВА

Адкрытае акцыянернае таварыства «Жлобінская швейная фабрыка» з'яўляецца правапераемнікам дзяржаўнага прадпрыемства «Жлобінская швейная фабрыка», якое было арганізавана 1 студзеня 1961 года на базе арцэлі «Аб'яднаная праца», створанай у 1945 годзе і перададзенай 30 верасня 1960 года камітату бытавога абслугоўвання. У першы пасляваенны гады тут шылі самую запатрабаваную прадукцыю — фуфайкі. Потым — піянерскую форму, рабочае адзенне, школьную форму, курткачкі і штаны для хлопчыкаў.

Стратэгія і тактыка прадпрыемства

Тры гады таму фабрыка была на мяжы банкруцтва. Сёння рэнтабельнасць вытворчасці складае 22-26%. Летась, у пик крызісу, прадпрыемства, арыентаванае на ўнутранага спажывацка, заробіла 1 млрд 200 млн прыбытку. Дарэчы, у Беларусі не так шмат вытворчасцяў, спецыялізаваных выключна на дзіцячы асартымент. На Жлобінскай фабрыцы вопыт набывалі, калі працавалі па давальніцкай схеме — з прадпрыемствамі Расіі, Італіі, Аўстрыі, Польшчы... І сёння вядуцца перамовы з Фінляндыяй. Што тычыцца якасці, у прадстаўнікоў краін далёкага замежжа прэтэнзій не было ніколі. Імкнуча трываць марку і зараз.

— Некаторыя прадпрыемствы плануюць пашыраць асартымент і шыць яшчэ і жаночае адзенне, — разважае Ніна Іванаўна. — Мы пра гэта таксама думаем, але ж, калі з рынку дзіцячага адзення некаторыя пойдучы, мы застанемся, нам таксама будзе нядарна, бо попыт на нашу вопратку толькі павялічыцца. Зараз у нас на складах рэшткаў прадукцыі няма.

Летась пакупнік разабраў нават старыя мадэлі. А новыя і так хутка разыходзіліся. У мінулым годзе мы прадалі тавару больш за заданне на 173%. Значна пашырыўся рынак рэспублікі, пры гэтым аб'ём экспарту некалькі паменшыўся. Безумоўна, эканамічнай сітуацыяй у нашай краіне карысталіся прадпрыемствы расіян. Яны тут мянялі свае грошы на выгадным для іх курсе, набіралі наш тавар і ад'яздалі. Нам было больш складана ў Расіі прадаваць, чым ім у нас тут купляць.

Поспех бізнэсу дзіцячай моды

— У нашым эксперыментальным цэху працуюць спецыялісты па дзіцячым адзенні, — адзначае кіраўнік Жлобінскай швейнай фабрыкі. — Канструктар Ганна Бусел амаль што дзіцячы праланувае цікавыя распрацоўкі. Валяціна Анікеева, якая працуе кантралёрам у цэху, вельмі добра малюе, і яе мадэлі мы таксама выкарыстоўваем. Потым падбіраем фурнітуру і сыравіну. Бывае, што некалькі разоў перашываем, мяняем нейкія нетэналагічныя вузлы. Гэта творчы працэс. Абавязкова праводзім мастацкія саветы з прыцягненнем супрацоўнікаў гандлю, якія выказваюць свае пажаданні. Побач з намі знаходзіцца музычная школа, і мы ў ёй арганізоўваем паказы дзіцячага адзення. Нядаўна купілі вялізныя грузавыя аўтамабілі, каб больш зручна было развозіць свой тавар па крамах. Зразумела ж, ёсць планы па пераабсталяванні. Сёння знос абсталявання складае 60%, таму замена яго на новае дасць магчымасць павялічыць прадукцыйнасць працы, а значыць, і павялічыць заробак. Такім жа чынам памянаецца і колькасць ручной працы.

Для працы і для адпачынку

На ААТ «Жлобінская швейная фабрыка» імкнуча, каб кожны супрацоўнік адчуваў сябе неабходнай часткай цэлага калектыву, каб людзі лепш ведалі адна аднаго. Тут заахвочваюць самым розным чынам. Штогод праводзяць конкурс «Лепшая швачка».

Працоўнае месца канструктара адзення Ганны БУСЕЛ аснашчана сучасным абсталяваннем.

Калекцыю летняга адзення, якое ўжо можна дабчыць у магазінах, паказвае галоўны інжынер Святлана БАБРОЎСКАЯ.

поспех сёлета. Жанчыны ў адказ дэманстравалі, якія яны гаспадыні. Хатняй разнастайнай выпечкі хапіла на ўсіх! Трынаццатую зарплату па выніках працы за мінулы год выплацілі. Асобна — прэмію за школьную форму. Прыёмныя абавязковыя дробязі — падарункі да свят, фінансавая дапамога «на гародніну». У пакоі для адпачынку можна ў перапынак ежу падагрэць і з калегамі падзяліцца навінамі. У спякую ў цэхах заўсёды ёсць ахалоджаная вада і вентылятары. Каб не было зімой холадна, у вытворчых памяшканнях паставілі шклопакеты. Зараз прыбылі пачалі рамонтаваць. На першым паверсе прадпрыемства ў хуткім часе з'явіцца прасторная крама дзіцячых тавараў.

Сакрэты кіравання жаночым калектывам

— З жанчынамі трэба быць добрым псіхолагам — да кожнай умець знайсці пэўны падыход. Трэба разбірацца ў пастаўленай праблеме з пачатку да канца, — лічыць Ніна Іванаўна. — Калі жанчына прыйшла з пытаннем, трэба з чалавекам пагаварыць, высветліць усё акалічнасці. Многія праблемы менавіта такім чынам і вырашаюцца. Я люблю свой калектыў — гэта адказныя людзі, якім можна давяраць. Яны заўсёды гатовы працаваць. Дысцыпліна ў калектыве ёсць. Ідзе па цэху і адразу адчуваеш, які настрой у людзей. Дарэчы, у нас працуюць зараз амаль 300 ча-

ЯКАСЦЬ ПАД КАНТРОЛЕМ

На ААТ «Жлобінская швейная фабрыка» ўкаранёна сістэма менеджменту якасці, якая адпавядае патрабаванням СТБ ISO 9001:2009. Праведзена добраахвотная сертыфікацыя ў Нацыянальнай і Расійскай сістэмах сертыфікацыі:

— адзення верхняга палітова-гарнітурнага асартыменту для дзяцей (пінжакі, штаны, камізэлькі для хлопчыкаў, пінжакі, штаны, камізэлькі для хлопчыкаў для ўрачыстых выпадкаў) Абавязковая сертыфікацыя: — адзення вытворчага і спецыяльнага для абароны ад агоньных вытворчых забруджванняў і механічных уздзеянняў: гарнітуры мужчынскай, халаты мужчынскай і жаночыя. — бланкі паспелыя ў камплектах і асобныя прадметы. Вядзецца работа па добраахвотнай сертыфікацыі ўсяго асартыменту дзіцячых вырабаў у Нацыянальнай і Расійскай сістэмах сертыфікацыі.

ллек, з іх толькі 27 мужчын. Вядома, з жанчынамі няпроста. Калі я прыйшла на гэтую пасаду, зарплата ў людзей была нізкая, працы не было, а даўгоў шмат. Сёння заробак швачак у нас павялічыўся — да 2 млн 270 тысяч рублёў. Будзем і надалей думаць, як яго павялічыць. У нас на фабрыцы працуюць 25-30% вучняў. З мясцовага ліцэя дзяўчыны прыходзяць, вядома ж, без высокай кваліфікацыі. Многія ж ідуць вучыцца на швачку толькі, каб не бадзяцца на вуліцы, калі ў ВНУ не паступілі. Часцей за ўсё прыходзіць іх тут і вучыць працаваць, і выхаваннем займацца. На жаль, адпрацаваўшы год па размеркаванні, многія пакідаюць прадпрыемства. На майстроў ускладняюць абавязак сачыць за выкананнем нормы выпрацоўкі маладымі швачкамі, надаваць ім больш увагі, чым вопытным. Прынамсі, норма выпрацоўкі для маладых у першы месяц складае толькі 40% ад звычайнай і павышаецца наступна. Добрая швачка атрымліваецца толькі гады праз тры. Хутка гэтай справе не навучыцца. А нашы кантралёры пільна сочаць за якасцю працы. Вядома, цяку-

— Такія ўцяпляныя куртки мы шыём для дзяцей. — кажа тэхнолаг Алена КАВАЛІВІЧ.

часць кадраў на фабрыцы ёсць. Аднак з дзяўчытамі, якіх мы лічым перспектыўнымі, заключаем кантракт — пры гэтым павялічваем ім трыфірную стаўку першага разраду на 30% — каб зацікавіць іх працаваць надалей. Урэшце ж, у нас усё добра працуе. Тых, хто дасягнуў пенсійнага ўзросту, ніхто з работ не выганяе — калі ў іх саміх ёсць жаданне працаваць. Большасць кіраўнікоў на прадпрыемстве мае вышэйшую адукацыю і працяглы стаж працы, таксама — цесныя дзелавыя кантакты ў сферы вытворчасці і продажу тавараў. Яны — прафесіяналы высокага ўзроўню. Іх дзелавыя якасці, узаемадзеянне з рэспубліканскімі, галіновымі банкаўскімі структурамі дазваляюць эфектыўна вырашаць пытанні забеспячэння вытворчасці матэрыяльна-тэхнічнымі рэсурсамі. Мне з калектывам пацікавалася. Я іх люблю і спадзяюся, што гэта ўзоема.

Вось і галоўны інжынер Жлобінскай швейнай фабрыкі Святлана Баброўская ўпэўнена: самае галоўнае, што на прадпрыемстве ёсць каманда. — У нашым калектыве яна сапраўды ёсць. Тое, што мы вырабляем, урэшце выхоўвае густ маленькіх жыхароў нашай краіны. Мы даём кірунак — як павінны выглядаць нашы дзеці. Мне асабіста падабаецца, што праца не аднастайная, а творчая, — кажа яна.

УНН 400075743.

Спадарожнага ветру, DNEPR!

Так ужо здарылася, што наша звяздоўская брыгада ехала ў адкрытае акцыянернае таварыства «Жлобінскі рамонтна-механічны завод», а трапіла на прадпрыемства з усімі іншымі назвай — ААТ «Жлобінскі механічны завод «Днепр». Не, мы не збіліся са шляху, не пераблыталі адрас прадпрыемства. Трапілі, адным словам, туды, куды і было намерана, і калі спыталі ў дырэктара заводу Ігар Нікіціна, чым выклікаюць такія перамены ў назве прадпрыемства, то пачулі: па-першае, завод ужо некалькі гадоў не адпавядае сваёму профілю (бо ніякімі рамонтнымі работамі абсталявання старонніх арганізацый калектыву ўжо не займаецца, па-другое, у яго апошнім часам з'явілася новая стратэгічная лінія: вытворчасць гідраўлічных экскаватараў серыі DNEPR для будаўнічай галіны. А гэта абсалютна новы напрамак прадпрыемства.

Жлобінскі экскаватар на гусенічным шасі.

Жлобінскі экскаватар на гусенічным шасі.

Прадукцыя ААТ «Жлобінскі механічны завод «Днепр» паспяхова выкарыстоўваецца на будоўніцы новых тэхналагічных ліній ААТ «Беларускі цементны завод» і ВРУП «Крычаўцэменташчыфер».

Тут да месца зрабіць неабходнае адступленне. Завод адлік сваёй дзейнасці пачаў 45 гадоў таму, і па тым часе ён быў горадаўтваральным прадпрыемствам, вырабляў і рамонтна-механічны будаўнічы тэхнікум, якая адрагулялася ў розныя раёны былой адзінай краіны — Савецкага Саюза. Адноўся ён тады да Міністэрства сельскай гаспадаркі і прадаваў заўвады рытмына, а калі распаўсюд СССР на асобныя рэспублікі, пачаліся ўсім вядомыя цяжкасці. Гэтым у многім тлумачыцца і тое, што наўдвох час, калі неамячана было спанжываць уласныя работы на рынку тэхнікі тых арганізацый (у тым ліку і экскаватараў), таму яны былі спынены. Кіраўнік заводу нацэлілі тады калектыва на выпуск новых запчастак для экскаватараў, і гэты праект пачаў набіраць разгон. Да таго моманту, пакуль не прыйшла ідэя: калі мы аснашчаем экскаватары, дык ча-

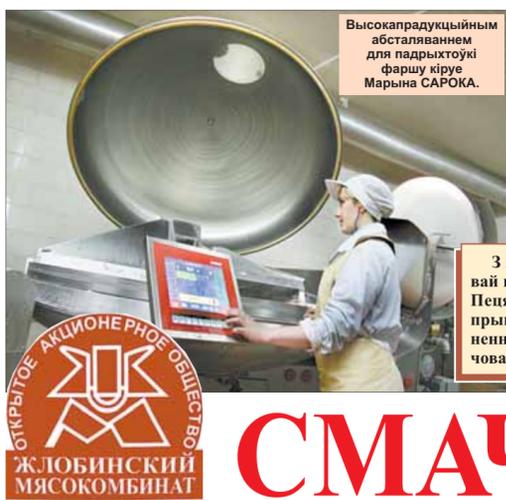
му б, улічваючы высокі творчы патэнцыял калектыву, не паспрабаваць наладзіць вытворчасць гэтай тэхнікі і сябе? Хто-ніхто сумніваўся, што прадпрыемству па сілах будзе асвоіць яе. Бо маюць экскаватары ніколі ў Беларусі не вырабляліся. Ды што ў рэспубліцы, калі ў выніку Савецкім Саюзе налічвалася толькі адно падобнае прадпрыемства? Але правільна кажучы: дарогу адпояваў той, хто ідзе. Ідэя жлобінскай будаўніцкай была падтрыманая ў Міністэрстве архітэктуры і будаўніцтва. І пачалася.

мы б, улічваючы высокі творчы патэнцыял калектыву, не паспрабаваць наладзіць вытворчасць гэтай тэхнікі і сябе? А менавіта: нягледзячы на наўдвох час праблем, цяжкасці ў а і фінансавым, так і вытворчым планах, завядаўца ўсё ж вырабілі першы экзэмпляр DNEPR ET 2301. Вось яго характарыстыкі: карысная магутнасць — 121 кВт (164,6 конячых сілы), эксплуатацыйная маса — 22,5 тона. Ёмістасць каўша — адзін кубаметр. Паўліну прапару — 280 літраў. Гусенічны ход. Хуткасць каўша — 5,5 кіламетраў у гадзіну.

назіралася самае інтэнсіўнае будаўніцтва. Выконваюцца ўсе прагнозы паказчыкаў развіцця, даведаўся міністэрствам, значна павялічыўся экспарт прадукцыі. Сёння на ўзроўні зарплат завядаўца займаюць другое месца ў раёне. Яна складае ў сярэднім 4600-4800 тысяч рублёў у месяц.

ААТ «ЖЛОБІНСКІ МЕХАНІЧНЫ ЗАВОД «ДНЕПР»
247210, Гомельская вобласць, г. Жлобін, вул. Першамайская, 58
Тэл./факс +3752334 45400, 45416
e-mail: rnz@zrmz.by
УНН 400075713

ААТ «АФПК «Жлобінскі мясакамбінат» — гэта брэнд, якому давярае спажывец. Ён мае ўпаўнёўную пазіцыю на беларускім рынку і за межамі нашай краіны. Аднак на прадпрыемстве разумеюць: для таго, каб захоўваць даступнасць і трэба старанна працаваць. Таму мясакамбінат — пастаянны ўдзельнік спецыялізаваных выстаў і конкурсаў рэспубліканскага і расійскага ўзроўня, якія дапамагаюць атрымаць аб'ектыўную прафесійную ацэнку прадукцыі, ідзі для далейшага развіцця. Ужо гэты год прынёс цэлы шэраг перамогаў.

Высокапрадукцыйны абсталяванне для падрыхтоўкі фаршу кіруе Марына САРОКА.

ЗВЯЗДА 31 мая 2012 г.

МЫ РАЗАМ — БЕЛАРУСЬ!

5

ААТ «Аграрна-фінасава-прамысловая кампанія «Жлобінскі мясакамбінат» была зарэгістравана ў снежні 2004 года. У яго ўваходзяць філіялы: «Камбікормавы завод», «Агульняхарч», «Гандлёвы дом».

3 XX юбілейнай Міжнароднай аграрна-прамысловай выставы-кірмашу «Аграрус-2011» у Санкт-Пецярбургу жлобінскія мясаперапрацоўшчыкі прывезлі залаты медаль у намінацыі «За дасягненне высокай выніку і паліпшэнні якасці харчовай прадукцыі».

Замарожаныя пельмені паступаюць на аўтаматычную лінію ўпакоўкі.

СМАЧНА І ЯКАСНА

На XIX міжнароднай выставе прадуктаў харчавання, напоў і сыравіны для іх вытворчасці «ПРОДЭКСПО-2012» залаты медаль атрымаў прадукт «Пікантны ажурны», прадукт са свініны арыганальны сыравяны «Вяндліна з паландвцы салёная». Сярэбраны медаль удастоены прадукт са свініны фаршаваны сыравяны «Балканскі».

Неаднаразова ўдзел прадпрыемства ў міжнародных выставах, дзе прадстаўлены шырокі асартымент і якасць мясной прадукцыі, садзейнічаюць выхаду на міжнародны рынак і ўмацаванню садружнасці паміж краінамі. Густ жлобінскай мясной прадукцыі змалгі аданіць спажывцы ў многіх краінах. Расіяне, напрыклад, аддаюць перавагу тым прадуктам, якія нагадваюць хатняе прыгатаванне. Вытворцы далікатэсаў імкнуча спалучаюць у сваёй прадукцыі векавыя традыцыі і сучасныя тэхналогіі. Прынамсі, далейшае павелічэнне долі экспарту паставак плануецца за кошт пашырэння географіі паставак, правядзення эфектыўнай цэнавай палітыкі, шырокай рэкламнай кампаніі ў рэгіёнах Расійскай Федэрацыі і краінах блізкага замежжа.

Рынаквыя адносіны патрабуюць шырокай эканамічнай самастойнасці, магчымасцю правядзення разнастайных вытворчых, збытавых і фінансавых маневраў для максімальнага рэагавання на змяненні грамадскіх індывідуальных патрабаванняў розных слабаў насельніцтва. Важнае значэнне ў прыстасаванні прамысловасці да патрэб рынку належыць фірменнай гандлёвай сетцы. У яе

— Наша прадукцыя смачная і прыгожая, — значыцца апрацоўшчыца Іна ДУГАР.

Асартымент Жлобінскага мясакамбіната налічвае больш за 500 найменняў выработу. Усе прадукцыі адпавядаюць дзяржаўным стандартам і СТВ, мае неабходныя сертыфікаты для рэалізацыі за межамі Беларусі.

Інжынер-хімік Таццяна НЕКРАШЭВІЧ працуе ў лабараторыі камбіната.

У фірменную гандлёвую сетку ААТ «Аграрна-фінасава-прамысловая кампанія «Жлобінскі мясакамбінат» уваходзіць 12 спецыялізаваных крам, 11 гандлёвых павільёнаў, 4 гандлёвыя кропкі на рынках.

Настройкі новага абсталявання для вакуумнай упакоўкі прадукцыі заняты Сяргей ПРУДНІКАЎ.

уваходзіць 12 фірменных крам, 11 гандлёвых павільёнаў, 4 гандлёвыя кропкі на рынках, якія знаходзяцца ў Гомелі, Жлобіне, Бабруйску, Светлагорску, Рагачове. На будучыню разглядаюцца магчымасці адкрыцця фірменных крам у Рэчыцы, Мазыры, Асіповічах, Чачэрску, Буда-Кашалёве.

За апошні год назіраецца новая тэндэнцыя ў працы фірменнага гандлю — развіццё яго за межамі Рэспублікі Беларусь. Летась прадпрыемства ўдзельнічала ў 26 выязных кірмашах за межамі нашай краіны. Следствам гэтага стала адкрыццё фірменных крам у Курску, Арле і Курчатаве. У Гомелі паспяхова дзейнічае Гандлёвы дом «ААТ «АФПК «Жлобінскі мясакамбінат», асноўнай задачай якога з'яўляецца збыт прадукцыі ў іншых абласцях рэспублікі і краінах СНД, а таксама дробныя аптэчны збыт прадукцыі за наяўны разлік.

Сёння ААТ «АФПК «Жлобінскі мясакамбінат» — адно з найбуйнейшых мясаперапрацоўчых прадпрыемстваў Рэспублікі Беларусь, якое, захоўваючы традыцыі, паступальна развіваецца. Мясакамбінат мае дастатковы вытворчы магутнасці. Прадпрыемства абсталявана складаным тэхналагічным высокапрадукцыйным абсталяваннем — са сродкамі аўтаматызацыі і камп'ютарызацыі, што практычна

Асабліва ўвага на мясакамбінат надаецца развіццю сацыяльна-бытавых умоў для членаў працоўнага калектыву. Для супрацоўнікаў прадпрыемства абсталяваны гардэробныя, зроблены рамонт душавых, арганізаваны мыццё і рамонт спецадзення, усталяваны сушыльні для спецадзення і абутку. Для аказання медыцынскай дапамогі на прадпрыемстве функцыянуе здраўпункт, у якім пацыянтаў пастаянна прымаюць два фельчары, а таксама (па вызначаных днях) урачы гарадской бальніцы — тэрапеўт і гінеколаг.

Ёсць на мясакамбінат і свая сталовая на 100 пасадачных месцаў, у якой супрацоўніку прадпрыемства абслугоўваюць згодна з зацверджаным графікам. Для забеспячэння жыллёва-бытавых умоў на прадпрыемстве ёсць два інтэрнаты. Добраўстаноўленае тэрыторыя прадпрыемства з'яўляецца

Загадчыца медпункта Галіна ГАНЧАРОВА.

часткай вытворчай культуры і пастаянна знаходзіцца ў цэнтры ўвагі кіраўніцтва Жлобінскага мясакамбіната.

УНП 400071722

Якасць сыравіны пад пільным кантролем бактэрыялага Лідзія ДРАЗДОВАЙ.

У гэтай камеры «аспяваюць» сыравянджаныя каўбасы, — знаёміць начальнік цэха перапрацоўкі мяса Раіса АЛЫМОВА.

На прадпрыемстве выпускаюцца вараныя каўбасы ў параводнаенепракальных абалонках тыпу «Аміфлекс», сасіскі і сардэлі ў абалонках тыпу «Аміпак», што дазваляе павялічыць тэрміны прыдатнасці каўбас — да 20 сутак, сасіскі і сардэлек — 15 сутак, захоўваючы пры гэтым выдатны таварны выгляд.

Адгрузка гатовай прадукцыі. Аўтапарк прадпрыемства дазваляе дастаўляць прадукцыю ў крамы і прадпрыемствы грамадскага харчавання.

Генеральны дырэктар Жлобінскага камунальна-жыллёвага ўнітарнага прадпрыемства «Уніком» Міхаіл ЯЎСЕЕЎ:

«НАШ КАЛЕКТЫЎ ІМКНЕЦА СТВАРАЦЬ КАМФОРТ ДЛЯ НАСЕЛЬНІЦТВА»

Генеральны дырэктар Міхаіл ЯЎСЕЕЎ.

ЗНАЁМІМ З СУРАЗМОЎЦАМ

Урадзінец горада на Дняпры — Жлобіна, дзе заканчваў школу. Вучобу працягнуў у Буда-Кашалёўскім саўгасе-тэхнікуме, а пазней атрымаў вышэйшую адукацыю ў Беларускай інстытуце механізіцы сельскай гаспадаркі. Яго спецыяльнасць — тэхнік-электрамеханік (пасля тэхнікума) і інжынер-электрык (пасля заканчэння энергетычнага факультэта БІМСГА).

Агульны стаж работы Міхаіла Адамавіча — 35 гадоў. Працаваў у сістэме ЖКК на пасадах майстра ўчастка вулічнага асвятлення, інжынера вытворча-тэхнічнага аддзела, галоўнага энергетыка, дырэктара дачыненага прадпрыемства «Будіндустрыя», тэхнічнага дырэктара «Унікома».

Высокі прафесіяналізм, творчы падыход да работы, умненне падаць з людзьмі, стараннасць, ініцыятыва — гэтыя і іншыя якасці яго характару

Водазабор «Лебядзеўскі».

будзе гэтым займацца? І не толькі пасля зімы, а на працягу ўсяго года. Такія ўжо місія ў работніку жыллёва-камунальнага гаспадаркі — ствараць людзям добры настрой. І гэта датычыць не толькі пытання добраўпарадкавання горада, іншых населеных пунктаў, чысціні іх, утульнасці. А яшчэ — каб не працікалі дахі, каб у кватэрах было цёпла, каб былі адрамантаваны фасадны дамы, пад'езды.

— Ты самы вы хочае сказаць, што праца камунальнай навідавоку, у цэнтры ўвагі людзей? — Вядома ж. Капі яна знаходзіцца на належным узроўні, дык людзі гэтага быццам не заўважаюць: маўляў, так трэба. А капі нешта камунальнымі службамі недароблена, людзі пачынаюць, як гаворыцца, біць у званы.

— Вы маеце рацыю. Статыстыка сведчыць: больш за ўсе скаргаў паступае ад людзей па жыллёва-камунальных пытаннях: там дрэнна адрамантавалі кватэру, тут правалі водоправод, там не гарача ў пад'ездах электраліччэння...

— Што ж, здароўца такое. Прагнасея: крытыка ў адрас камунальных службаў мае права на жыццё, нягледзячы на тое, што і ў саміх камунальнікаў ёсць прэтэнзіі як да асобных арганізацый, так і да жыхароў. Галоўным тут лічу наступнае: трэба часцей сустрэцца з людзьмі, разам з імі вырашаць набальшыя пытанні, тлумачыць, што да чаго, аператыўна ўмевацца ў стан спраў, выпраўляць недахопы.

У гэтых адносінах чырка пераацэнціць прыёмы па асабных пытаннях грамадзян, работу пранягандысцкіх груп, правядзення так званых «гарачых ліній» і г.д. Не буду хваліцца, але скажу, што апошнім часам колькасць скаргаў у наш ад-

Аператар фільтравання вады Марына КУТУРБА.

На адным з участкаў ачысткі ўжыванай вады.

рас значна зменшылася, і гэта сведчыць аб многім. Мы ведаем свае асобныя недапрацоўкі, ведаем, як спраўляцца з імі.

— Хочам, Міхаіл Адамавіч, сказаць тое, аб чым вы добра ведаеце самі. А менавіта: служба камунальнай вады і адказна. Так, ёсць недахопы ў іх рабоце, але ж ніхто ніколі не падлічваў, колькі радасных момантаў дораць яны грамадзянам. Што, у вашай практыцы не было такога, каб людзі падзякавалі за вашу працу, казалі ў ваш адрас некалькі цёплых слоў?

— Было, і неаднойчы. І ведаеце, якое радаснае адчуванне тады накатавала: твая праца адзначана простым чалавекам, ты патрэбен людзям, грамадству... Яно, тое адчуванне, умянялася яшчэ і таму, што наш калектыў неаднаразова афіцыйна прызнаваўся пераможцам спартыўнага і заносіўся на абласную Жыллёва-камунальную галіну.

ПОСПЕХІ

— А што, Міхаіл Адамавіч, уяўляе сабой ваша прадпрыемства? Колькі чалавек працуе ў ім?

— Яно — адно з буйнейшых у сваёй галіне на Гомельшчыне. Акрамя агульнага прадпрыемства «Уніком» ёсць яшчэ два даччыныя ўнітарныя прадпрыемствы — «Жылкамсервіс» з 890 работнікамі і «Цепласэрвіс». Агульная колькасць працаўнікоў каля дзвюх тысяч чалавек. Леташні год мы закончылі паспяхова. Разлічалі прадукцыі, аказалі паслугу, выканалі работ амаль на 127 мільярдаў рублёў, адрамантавалі 2540 квадратных метраў даху, увялі пасля капрамонта 9598 квадратных метраў жылля.

Два месяцы таму мы адзначалі сваё прафесійнае свята, да якога падшлі з добрымі вынікамі ў рабоце. За першы квартал выкананы ўсе даведзеныя паказчыкі, у тым ліку па энергазберажэнні і выкарыстанні мясцовых відаў паліва. Атрыманы прыбытак.

мясцовага віду паліва (дровы, шчэпкі, пілавінае) займаюць 91 працэнт у вытворчых цэлавых энергіі, для чаго ў «Цепласэрвісе» створаны бригады па нарыхтоўцы дрэў. Шчэпкі, прададу, закупаюцца ў колькасці 10-12 тысяч кубаметраў.

У мэтах энергазберажэння летась набылі помпавае аб-

Негазіраваная пітная вада «Лебядзеўская», якую на гэтым здымку дэманструе начальнік водазабора Таццяна КОТАВА, падымаецца на паверхню з глыбіні 170 метраў.

магчымасць экспертаваць ваду ў іншыя краіны, што абядае папаўненне кашалька.

Скажу таксама пра наступнае. Мы ўжо некалькі гадоў запар стараемся ўсё работы выконваць самі, не прыцягваючы да іх суб'яднараўня арганізацыі. Нават газіфікацыю жылль дамоў асвоілі. А гэта ўсё дадатковы заробак. Вядома ж, на ўка-

заныя работы атрымаў больш за дваццаць ліцэнзій, што сведчыць аб высокім прафесіяналізме персаналу. Неадна ж калектыў у сістэме жыллёва-камунальнай галіны вобласці мае дастойную зарплату.

КАБ У ХАЛАДЫ БЫЛО ЦЁПЛА

— На вуліцы лета, наперадзе зіма...

— Пасля заканчэння ацяпляльнага сезона работы па падрыхтоўцы да халадоў і сцюж выконваюцца згодна з распрацаванымі графікамі, якімі прадугледжана ўсё. Праверяюцца цэплавая сеткі, водоправоды, праводзіцца іх прамова, гідраўлічныя выпрабаванні, рамонтуюцца катлы і г.д. Дадатковыя катлы ставімы ў вёсцы Бабрука, закупляюцца абсталяванне для населенага пункта Салонае. Усё гэта будзе працаваць на мясцовых відах паліва.

У абласным уяўленні ЖКК нам падказалі, што «Уніком» выйшаў пераможцам у абласным конкурсе-агля-

Намеснік генеральнага дырэктара па ідэалогіі Уладзімір СІМАНЕНКА з гонарам паказвае нам узнагароды, якія спартсмены-аматары з калектыву «Уніком» заваявалі на шматлікіх спартыўных спаборніцтвах.

дзе па ахове працы, і нам хацелася даведацца пра тое, што зроблена на прадпрыемстве ў гэтым кірунку. Аказваецца, многае. І вынікам гэтага з'явілася наступнае: за апошнія дзесяць гадоў тут не было траўматызму і прафесійных захворванняў.

На прадпрыемстве абсталяваны тры кабінеты і 18 куткоў па ахове працы, пажарнай бяспекі і бяспекі дарожнага руху, дзе праводзіцца навучанне і інструктаж працоўных. Летась прайшлі навучанне і праверку ведаў з выкарыстаннем камп'ютарнай тэхнікі 711 чалавек, атэставана было 567 работных месцаў. А наогул у мінулым годзе на выкананне плана па ахове працы было зарасходвана 483 міліёны рублёў, што складае 3,2 працэнта ад агульнага фонду аплатаў працы.

Аловед генеральнага дырэктара аб справах калектыву дапоўніў яго намеснік па ідэалогіі работце Уладзімір Ільч СІМАНЕНКА, які расказаў нам аб спартыўных поспехах камунальнікаў. Вось такі цікавы факт. Самае буйное прадпрыемства ў Жлобінскім раёне — гэта, вядома ж, Беларуска металургічны завод, на якім працуюць 14 тысяч чалавек. А ва «Унікоме» — 2 тысячы. Тым не менш, некалькі гадоў запар камунальнікі перамагалі металургаў у кругладовай спартыўнае. Дарчы, гаворыць у заключэнне Уладзімір Ільч, сам генеральны дырэктар актыўна займаецца спортам і гэтым паказвае добры прыклад іншым.

ЖКУП «Уніком» 247210, г. Жлобін, вул. Школьная, 8, в. 0-2334 тэл. 5 81 40 УНП 40007419

Начальнік ачышчальных лабудоў Міхаіл ЯЎСЕЕЎ не толькі вопытны спецыяліст, але і дбайны гаспадар: тэрыторыя яго прадпрыемства ўпрыгожваюць шматлікія самаробныя дэкарацыйныя формы і кветнікі. Для працоўных тут створаны выдатныя бытавыя умовы.

Майстар Ганна ПАЛТАРАН ахвотна сфартававалася ў зімовы садзе, які створаны ў бытавым памішканні на ачышчальных лабудовах.

ІМ ДАВЯРАЮЦЬ ВАЖНЫЯ АБ'ЕКТЫ,

або Аповед аб справах і людзях адкрытага акцыянернага таварыства «Будаўніча-монтажны трэст № 40»

Першая наша сустрэча з працаўнікамі гэтай будаўнічай арганізацыі адбылася ў 1997 годзе, калі, як і сёння, «капітанам» яе быў Юры Кірылавіч Казлоў.

Добра запаміналася тая наша паездка з ім па аб'ектах, гутаркі з людзьмі ды і з ім самім. Цікавы і складаны тады быў той час: гучна яшчэ заяўлялі аб сабе наступствы чарнобыльскай катастрофы і разбуральныя вынікі распаду адзінай магутнай краіны — Савецкага Саюза. Усё гэта трэба было перажыць, настроіцца на добры лад, каб ісці наперад, нягледзячы на ўсе цяжкасці і праблемы. А іх была процьма, і хто, як не ён, Казлоў, кіраўнік адкрытага акцыянернага таварыства, у сваім калектыве адчуваў іх вастрыню больш за іншыя: няма таго, трэба тое, не хапае іншага. Не паспееш за ўсім угнацца, адстанеш ад «паравоза». Ці не лепш было б у Гомелі сядзець за спінай у іншых кіраўнікоў, чым цягнуць гэты цяжкі воз? А як тады з даверам людзей? Яны ж аддалі за яго свае галасы, бо кіраўнікоў фабрык, заводаў, будаўнічых арганізацый у той час (1988 год) не прызначалі зверху, а выбіралі ўсім гуртам. Так сказаць, на альтэрнатыўнай аснове...

Мы запамінілі апошнія словы Юрыя Кірылавіча падчас той першай сустрэчы: «Наш калектыв утварае ў сваіх сілах». Пад такім загалоўкам і з'явілася тады публікацыя ў нашай газеце. Пасля было яшчэ некалькі такіх сустрэч, некалькі публікацый. І кожны раз Казлоў паўтараў гэтую фразу. Тое ж самае мы пачулі ў час нядаўняй нашай камандзіроўкі ў горад на Дняпры. Ад яго, Ганаровага грамадзяніна Жлобінскага раёна, Ганаровага будаўніка, узнагароджанага знакам «За заслугі ў будаўніцтве», Ганаровай граматай Фэда Міністра Рэспублікі Беларусь, кавалера ордэна Святога Уладзіміра.

Юрыю Кірылавічу новая работа была па душы, творчая энергія, як кажуць, біла ў яго праз край, таму і пачалося яго імклівае ўзыходжанне па службовай лесвіцы: галоўны інжынер і начальнік БУ-162, начальнік БУ-132, намеснік кіраўніка трэста па вытворчасці. І, нарэшце, кіраўнік. Чацвёрты па ліку з дня заснавання трэста. Юрыю Кірылавічу было тады 37 гадоў.

КАМАНДА

Як гавораць, адзін у полі не воін. Самы таленавіты начальнік — кіраўнік яшчэ больш мудры, калі ў яго моцная каманда, калі адносіны з ёй самыя давяральныя, калі пануюць лад і паразуменне. У гэтым плане пра кіруючы склад трэста, пра яго «галоўны мозг» можна сказаць: на вышыні ён!

Узяць, напрыклад, намесніка кіраўніка па ідэалагічнай рабоце Аляксандра Яўгенавіча Легчака. У трэсце працуе ён з самага яго заснавання, ведае літаральна кожнага чалавека на будоўлі, апэратыўна вырашае любыя пытанні. Пад яго кіраўніцтвам ідэалагічная работа ў калектыве наладжана так, што трэст трэці год запар прызнаны лепшым сярод будаўнічых арганізацый раёна.

У свой час тут правялі рэструктурызацыю, і кіраўніцтва яго стала больш мабільным. Філіялы трэста — БУ — 162, 223, 252, УМСР — 97, УВТК, вытворчае ўпраўленне «Спецмонтаж», ЖЭУ ўзначальваюць вопытныя і ініцыятыўныя кіраўнікі — Юрыя

Намеснік кіраўніка па ідэалогіі Аляксандр ЛЯГЧАК (справа) і прараб Сяргей БАТУРЫН на пляцоўцы новага аб'екта.

Сярогіна, Георгія Казлоў, Сяргея Гарнастаі, Пётр Бежалёў, Геннадзь Лапцеў, Сяргей Згурскі, Людміла Іванова. Апрай дырэктара з'яўляюцца таксама галоўны эканаміст і бухгалтар (у адной асобе) Алена Фларыяк, першы намеснік кіраўніка Уладзімір Аляксеевіч Пахомаў, начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела Аляксандр Дрык.

— Я задаволены сваёй камандай, — гаворыць Юры Кірылавіч. — Усе справы, усе надзённыя пытанні стараемся вырашаць сумесна, дэтальна ўсё ўважваючы.

У выніку ў свой час былі перагледжаны крытэрыі арганізацыі і планавання работ, галоўным прынцыпам якіх з'яўляецца строгае захоўванне тэрмінаў будаўніцтва, высокая якасць работ і эстэтыка. Многае робіцца па укараненні новых відаў канструкцый і матэрыялаў, найноўшых тэхналогій, вывучаецца сусветны вопыт будаўніцтва. Сам кіраўнік захапляецца

канчэння інстытута шмат гадоў узводзіць аб'екты на поўначы Расійскай Федэрацыі і пяць гадоў таму вярнуўся ў родны горад. Добры спартсмен, валеібаліст. Яны расказалі, што на аб'екце заняты дваццаць чалавек. Што зроблена ўжо? Выйшлі з нулявога цыкла, падмуркі заканчваюцца, раваны калоны, зараз ідзе мантаж каркаса, паднімаюцца ўгору фермы, дахавыя работы пачынаюць выконваць. Работа кіпіць, графік выканання тых ці іншых аперацый строга захоўваюцца. Праблемы? Іх няма. Зменныя заданні не зрываюцца. Вось за дзень прынята і пушчана ў справу дзевяць кубаметраў бетону, а калі дойдзе чарга да заліўкі ім падлогу, то да 50 кубаметраў расходуецца яго за змену.

Падыходзім да брыгадэра бетоншчыка Віктара Шынкевіча. Віктар Захаравіч працуе на будоўлі ўжо 31 год. І мантажнік ён, і машыніст пад'ёмных механізмаў, і шмат што яшчэ можа рабіць. У той дзень ён звярнуў

горада Жлобіна па футболе. Пасля работы яму яшчэ ў 18 гадзін трэба паспець на трэніроўку.

— А паглядзіце, як прыгожа, ад душы працуюць браты-муляры Уладзімір і Арцём Цішчанкі, электрамонтёр Сяргей Байкачоў! — кажуць галоўны інжынер Уладзімір Сініцын і прараб Сяргей Батурын.

Глядзім. Сапраўды, прыгожа. Кожны рух у іх разлічаны, дарма не прападае ніводная хвіліна. Такое ж старанне людзей бачылі мы і на наступных аб'ектах у мікрараёне «Лебядзёўка-Поўдзень». Там нядаўна быў здадзены дзевяціпавярховік, да здачы ў чэрвені рыхтуецца чарговы і ўводзіцца яшчэ два дамы. На аб'ектах гэтых шчыравалі каля 60 рабочых з філіяла БУ-162 ў управленні спецыялізаваных работ № 97 пад кіраўніцтвам майстра Дзмітрыя Бабкова і прараба Юрыя Авіжыца, выпускнікоў Светлагорскага індустрыяльнага тэхнікума. Яны казалі, што людзі не лічацца са сваім часам. Галоўны клопат іх — работы выканаць якасна, не дапусціць адставання.

ААТ «Будаўніча-монтажны трэст № 40»
2472 10 Гомельская вобласць
г. Жлобін, вул. Барташова, 1
тэл./факс 02334 2 05 50
E-mail: info@smt40.by

Вяслярная база ў Жлобіне — адзін з самых прыгожых аб'ектаў, дзе працавалі будаўнікі.

ЯНЫ ПАБУДАВАЛІ ПАЎ-ЖЛОБІНА

За час свайго існавання калектыву трэста пабудавалі і ўвёў у дзеянне аб'екты на Жлобіншчыне:

- * пазалічаваныя інжынерныя сеткі і збудаванні для Беларускага металургічнага завода;
- * комплекс збудаванняў водазабора тэхнічнай вады;
- * комплекс збудаванняў і водазабора пітной вады і збудаванняў другога водазабора («Лебядзёўскі»);
- * дзясяткі пасёлкаў (больш за паўтары тысячы домікаў) для перасяленцаў у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катастрофы на ЧАЭС»;
- * комплекс збудаванняў радыётэлевізійнай станцыі;
- * комплекс збудаванняў Жлобінскага тэатрыяльна-медычнаскага аб'яднання (хірургічны корпус, дзіцячае аддзяленне, радзільны дом, дзіцячая паліклініка і г. д.);
- * школы, дзіцячыя сады;
- * рынкі вады павільі;
- * комплекс будынкаў Дзіцячага рэабілітацыйнага цэнтру «Пралеска»;
- * Палац культуры металургаў;
- * друкарню;
- * фабрыку штучнага футра і мясакамбінат;
- * вытворчыя базы «Энергагляд» і «Гаргаз»;
- * выратавальную станцыю;
- * шэраг магазінаў;
- * заправачныя станцыі ў Жлобіне і Рагачове.

У 2005 годзе трэстам пабудаваны мемарыял рэспубліканскага значэння, прысвечаны памяці дзеціям — ахвярам вайны ў населеным пункце Чырвоны Берэг. Гэты аб'ект быў прызнаны «Аб'ектам года».

У 2005 калектыву таварыства пачаў узводзіць фізкультурна-аздраўленчы комплекс у Жлобіне і праз год паспяхова здаў яго ў эксплуатацыю.

У 2010 годзе ўласнымі сіламі трэста ўведзены ў строй дзейных адзін з унікальных аб'ектаў Жлобіна — вяслярная база, аналагаў якой у Гомельскай вобласці няма.

Вуліца Прамысловая ў Жлобіне. Тут будзе пункт нафтапрадуктаў.

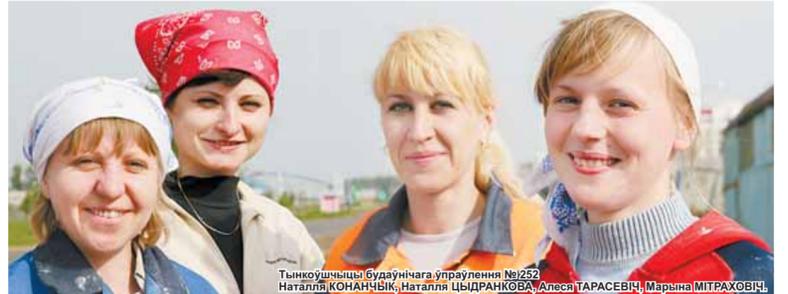
Брыгадзір Віктар ШЫНКЕВІЧ.

КІРАЎНІК

Калі сказаць шчыра, дык Юры Кірылавіч аб сабе апавядае не вельмі ахвочы і нацэляваў нас на тое, каб больш увагі ў публікацыі мы ўдзялілі працы людзей на аб'ектах: яны, маўляў, вырашаюць усё, ад іх працы, старання, ведаў усё залежыць. Аспрэчваць гэты пункт погляду мы не сталі, але ўсё ж зрабілі рэмарку, з чым пагадзіўся і намеснік кіраўніка трэста па ідэалагічных пытаннях Аляксандр Яўгенавіч Лягчак, які прысутнічаў пры размове, што зладжаная работа любога калектыву, перш за ўсё, залежыць ад яго кіраўніка. Дык вось, калі трэсту сёлета споўніўся 31 год, дык Юры Кірылавіч няёмка ўзначальвае яго 24 гады ўжо, і пад яго кіраўніцтвам створаны моцны і дружны калектыв, якому пад сілу многае.

Казлоў — карэнны жыхар Жлобіна, вырас у шматдзетнай сям'і. Пасля школы думаў вучыць-

Майстар Дзмітрый БАБКОЎ і прараб Юры Авіжыца каля шматпавярховага жылога дома, які ўзводзіць жлобінскія будаўнікі.

Тыжнёўніцкі будаўнічага ўпраўлення №252 Наталля КОНАНЧЫК, Наталля ЦЫДРАНКОБА, Аляксей ТАРАСЕВІЧ, Марына МІТРАХОВІЧ.

чытаннем літаратуры па будаўніцтве і архітэктуры, эканоміцы, і яго прыклад пераймаюць іншыя. Таму не даводзіцца здзіўляцца, што ў трэсце прымяняюцца такія прагрэсіўныя метады аплаты працы, пры якіх кожны работнік зацікаўлены ў выніках сваёй асабістай працы і работы ўсяго акцыянернага таварыства.

КАЛЕКТЫ

У трэсце працуе каля васьмісот чалавек, і кожны з іх робіць свой унёсак у агульную справу. Усіх аб'ядноўвае адна мэта — будаваць хутка, якасна, будаваць для сучаснікаў, для наступных пакаленняў. Менавіта гэтую вось рысу мы заўважылі, калі пабывалі на некаторых аб'ектах, паназіралі за работай людзей, пагутарылі з імі.

Вось Цэнтр алімпійскага рэзерву. Тут узводзіцца другая чарга яго, а менавіта трэніровачная лядовая пляцоўка з трыбунамі глядачоў на пяцсот месцаў. Сур'ёзны і даволі складаны аб'ект. Насустрэч нам ідуць галоўны інжынер генпадраднай арганізацыі — філіяла БУ-223 Уладзімір Сініцын і прараб Сяргей Батурын. Знаёмімся. Першы пачынаў сваю працоўную біяграфію дваццаць гадоў таму на пасадзе майстра, а другі пасля за-

металічную ферму, якая складаецца з трох частак і мае 42 метры ў даўжыню.

Побач — Уладзімір Семянец, 29 гадоў будаўнічага стажу ў яго. Працаваў дагэтуль у Мінску на заводзе Кастрычніцкай Рэвалюцыі, радыятарным, а як ажаніўся, дык пераехаў у Жлобін, каб кватэру атрымаць. Бетоншчык ён, дахавыя работы, можа выконваць усё работчы, якія ёсць на будоўлі.

А вось і маладыя рабочыя — цясяля Міхал Барысаў, які закончыў Рагачоўскі каледж будаўнікоў і мае самы высокі, пяты разрад, і адмысловы бетоншчык Сяргей Захаранка. Абодва — спартсмены. Міхал — член зборнай трэста па валеіболе, а Сяргей — зборнай м'яля прэстыжных аб'ектаў.

ТРАСПОРТ ОБЪЕКТА ПУНКТ СЛИВА-НАЛИВКА НЕФТЕПРОДУКТОВ

КАНКУРЭНЦЫЯ, АЎТАРЫТЭТ

Юры Кірылавіч і Аляксандр Яўгенавіч успамінаюць тыя часы, калі распаўса Савецкі Саюз і іх арганізацыі даялялося шукаць шляхі для выжывання. Акрамя таго, што аб'ём работ тады ў трэста скараціўся на 75 працэнтаў, дык яшчэ ў Жлобіне з'явіўся трэст «Металургбуд», які меў доўгую фінансавую базу і канкурываваць з ім было проста не магчыма. Таму давалося шукаць заказчыка за межамі рэспублікі — у Маскве, Падмаскоўі, іншых гарадах Расійскай Федэрацыі, «квятаць» з тымі беларускімі заказчыкамі, якія не разлічаліся за выкананыя работы.

Але з цягам часу ўсё наладзілася. Трэст вытрымаў канкурэнцыю, знайшоў сваё месца ў будаўнічым канвее краіны, заваяваў аўтарытэт. Прымаючы ўдзел у шматлікіх тэндарах, ён гарантаваў высокую якасць работ, адпаведны кошт іх, скарачэнне тэрмінаў будаўніцтва. І выйграваў! Менавіта яго часта выбіралі заказчыкі, менавіта яму давяралі

і даручалі важныя аб'екты. Так было, напрыклад, калі трэст выйграў тэндар на рэканструкцыю будынка прадстаўніцтва Інгусціі ў Маскве, якую выконвала польская фірма. Калі трэба было будаваць у Жлобіне школу, аналагаў якой не было не толькі ў Беларусі, але і на прасторах краін СНД, гасцініцу «Славіна-спорт», Цэнтр алімпійскага рэзерву, мемарыял у Чырвоным Берэзе дзеціям, якія сталі ахвярамі Вялікай Айчыннай вайны, ўдзельнічаць ва ўзвядзенні «Мінск-Арэны» і рэканструкцыі Нацыянальнага тэатра оперы і балета ў сталіцы Беларусі, якія былі на кантролі ў Прэзідэнта краіны.

Пэралік іншых такіх аб'ектаў можна працягваць далей. А летась трэст выйграў тэндар на права будаваць аб'ект, які называецца «Электрыфікацыя участкаў Гомель — Жлобін — Асіповічы і Жлобін — Калінінчы». Аб'ект прэстыжны, які будуюцца ў рамках міжнароднага праекта Беларускай чыгункі і

кітайскіх інвестараў. Работы на ім ідуць поўным ходам, і мяркуючы пачнуць свае маршруты з Мінска да Беразіно і Жлобіна.

Сёння трэст задзейнічаны таксама на такіх важных будоўлях, як Беларускі цэментны завод у Касцюковічах і рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Крычаўцэментшыфэр», іншых аб'ектах. Работы хапае, і, калі Юры Кірылавіч Казлоў праязджае па вуліцах свайго роднага горада і любіцца гмахамі будынкаў, якія зіхаць у сонечных промнях вясёлым фарбамі, ён з задавальненнем адзначае пра сябе, што многія з іх узведзены рукамі працоўнікоў трэста, што ў гэтым ёсць і яго заслуга. І яшчэ: што ў свеце няма нічога лепшага і прыгажэйшага за родныя мясціны.

Матэрыялы спецыяльнага выпуску падрыхтавалі:
Ірына АСТАШКЕВІЧ,
Віктар БОЙКА,
Алена ДАУЖАНОК,
Фота Югена ПЯСЕЦКАГО
 УНП 400078022

Вуліца Папалуская ў Жлобіне. Гэты прыгожы жылы корпус падняліся на месцы былых забалочаных нудобіц.

ца на журналіста, ды перамагла, можна сказаць, цяга да спорту. Справа ў тым, што Юры добра гуляў у валеібол, быў капітанам валеібольнай каманды школьнікаў вобласці, і, калі даведаўся, што ёсць моцная каманда валеібалістаў у Беларускай інстытуце чыгуначнага транспарту (зараз гэта Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт транспарту), падаў дакументы туды на будаўнічы факультэт. Праблемы з паступленнем абшылі яго, бо ў школе троечнікам не быў, актыўна займаўся спортам, што працягвае рабіць і зараз.

Пасля была служба ў арміі (дарэчы, у спартыўнай роце на Далёкім Усходзе) і работа ў абласным цэнтры ў будаўніча-монтажным аб'яднанні «Гомельпрамбуд». Пасады — майстра, прараба, старшага прараба — заводы «Гомсель-

ІДЭАЛОГІЯ — СПРАВА ВАЖНАЯ

Вось ужо трэці год запар калектыву трэста № 40 прызнаны лепшым сярод будаўнічых арганізацый раёна па ідэалагічнай рабоце. А ўсё таму, што распрацоўка і прымяненне формаў і метадаў яе праводзіцца з улікам асаблівасцяў працоўнага калектыву.

Для своечасовага і поўнага інфармавання работнікаў аб падзеях, што адбываюцца ў рэспубліцы, вобласці і раёне, на прадпрыемстве створана прапагандысцкая група ў складзе сямі чалавек. Штомесіц праходзяць адзінныя інфармацыйныя дні, і ў час іх сустрэч з людзьмі вывучаюцца патрэбы і запатг работнікаў, аналізуецца маральна-псіхалагічны клімат. Такія ж сустрэчы практыкуюцца з кіраўніком прадпрыемства, старшынёй прафсаюзанага камітэта, і гэта таксама прыносіць сваю карысць, збліжае людзей і садзейнічае ўзаемаразуменню.

Актыўна дзейнічае ў трэсце пярвічная арганізацыя прафсаюза. Уся работа яе накіравана на выкананне мерапрыемстваў калектывнага дагавора. Асноўнымі мэтамі яго з'яўляюцца неадпунчэнне зніжэння жыццёвага ўзроўню работнікаў, іх сацыяльная абарона, стабілізацыя абстаноўкі ў філіялах і ў арганізацыі ў цэлым. Калектывным дагаворам устаноўлены

дадатковыя, у параўнанні з дзейнымі заканадаўствам, палажэнні аб умовах працы і яе аплаце, сацыяльным і жыллёва-бытвым забеспячэнні работнікаў прадпрыемства, гарантыі, кампенсацыі і г. д. У ім таксама прадугледжаны розныя формы грашовых выплат, прэміі, узнагароджанняў па выніках работ, стажу працы, пэўныя гарантыі і льготы сем'ям, якія маюць дзецей, аказанне матэрыяльнай дапамогі пры хваробе, смерці блізкіх і іншых абставінах.

Прафсаюзны камітэт сумесна з адміністрацыйнай займаюцца прапагандай здаровага ладу жыцця, маральным выхаваннем, аздараўленнем духоўных і культурных патрэб работнікаў арганізацыі і іхніх сем'яў. Падтрымка масавага спорту накіравана на ўмацаванне здароўя людзей, стварэнне ўмоў для паўнацэннага фізічнага развіцця кожнага. З гэтай мэтай у трэсце праводзяцца круглагодзевыя спартакіяды на валеіболе, міні-футболе, шахматах, стральбе, шашках, лёгкаатлетчным кросе і г. д. Летась каманда ААТ «Трэст № 40» заняла першае месца ў Гомельскай абласной галіновай спартакіядзе. Усе работнікі і іх дзеці, якія маюць пакачыкі да санаторнага лячэння, у мінулым годзе прайшлі аздараўленне.

Сапраўдны палац пабудаваны ў Жлобіне для аматараў спорту.

■ Чалавек — чалавеку

Тэрапія дабрыві, або Дапаможам ДАРОСЛЫМ ДЗЕЦЯМ зарабіць на існаванні цэнтра!

У галерэі «Ў» адкрылася выстава-продаж творчых работ выхаванцаў «Вострава надзеі». «Востраў надзеі» — адзіная ў Мінску рэабілітацыйная ўстанова для дарослых дзцяў з цяжкімі і вельмі цяжкімі разумовымі і фізічнымі абмежаваннямі. Штодзень яе выхаванцы — 48 чалавек, асобным з якіх больш за 30 гадоў, — займаюцца ў творчых майстэрнях. З асаблівым стараннем пры дапамозе выхавальцаў плятуць габелены, адліваюць керамічныя вожыкі, расфарбоўваюць падсвечнікі... Калі атрымліваецца нешта прыгожае, цалуецца свае работы са словамі: «Гэта будзе добрым людзям...»

Саша паказвае наведнікам выставы-продажу не толькі ўласныя працы, але і працы сваіх сяброў.

«ДАВЕДАЎСЯ, ШТО СЫН З АДХІЛЕННЯМІ, І СЫШОЎ З СЯМ'І»

У дзень адкрыцця выставы-продажу я пазнаёмілася з 24-гадовым выхаванцам цэнтра Сашам. — А вам падабаецца? — звяртаўся ён да кожнага, хто падыходзіў да стэнда, і працягаў то дрэва з бісеру, то гліняную пушачку-свістулку. І калі чуў станоўчы адказ, па-дзіцячы шчыра ўсім хайся. — Мы такія самі рабілі.

Сашу ў «Востраў надзеі» больш як 10 гадоў таму прывяла маці. Першы час, паводле слоў выхавальцаў, ён сядзеў, як загнаны звярок, у кудзе. Але дзякуючы хатняй атмасферы, якая створана ў цэнтры, хлопца пачаў мяняцца на вачах.

— Саша вельмі хутка знайшоў сяброў і залучыў рэпутацыю ў «нашай сям'і» сапраўднага дыпламата, — усміхаецца дырэктар адаптацыйна-азадарэнага ўстанова «Востраў надзеі» Людміла ГУЦЬКО. — Ведаецца, у нас жа 60% дзетак з парушэннямі маўлення. Дык ён у нас за пераключчыка: заўсёды ведае, што каму з іх трэба.

Калі тата Сашы даведаўся, што сын нарадзіўся з разумовымі адхіленнямі, адразу ж сышоў з сям'і. Што, у прынцыпе, як гэта ні сумна, не выклікае сёння здзіўлення: у цэнтры з 48 выхаванцаў толькі 8 маюць поўную сям'ю. — Яго маці, на той час маладой жанчыне, не было за што жыць, — працягвае свой апавед Людміла Міхайлаўна. — Вось яна і адважылася здаць сына ў інтэрнат. Сама ж уладкавалася на працу і, як толькі выдалася вольная хвілінка, імчалі ў Навінкі. Там штораз бачыла Сашку заплаканым. Ён прасіў дадому. А маці, хоць і вельмі хацела, не магла яго забраць. Бо прахрыць на дзіцячую пенсію па інваліднасці раней, як і сёння, было практычна нерэальна. Аб адкрыцці нашага цэнтра гэтага цудоўнага жанчына даведалася выпадкова. Ніколі не

забудуся, як яна з поўнымі спадзяваннямі вачыма прыйшла да мяне і кажа: «Мы паглядзелі па тэлебачанні перадачу. У вас тут, у «Востраў надзеі», дакладна такія дзеці, як мой Саша. Вазьміце яго, дзеля Бога. Бо ў Навінках ён «здыхаецца».

«МАМЫ Ў НАС — САПРАЎДНЫЯ ГЕРАІНІ»

«Востраў надзеі», у адрозненне ад інтэрната, — не пастаяннае месца жыццядзяння дарослых дзцяў. Сюды іх прыводзяць мамы, як у школу, у 8 гадзін раніцы, а самі са спакойнай душой адпраўляюцца зарабляць грошы для сваёй маленькай сям'і. Увечары ж — пасля працы — забіраюць сваіх крывіначак дадому.

— Мамы ў нас — сапраўдныя герані, — сцвярджае Людміла Гуцько. — Яны, нягледзячы на ўсе цяжкасці, не адмовіліся ад сваіх дзетак. Любячы іх, клопаюцца: дзеці прыходзяць у цэнтр акуртаньня, дагледжаныя. Усе яны аднапраўдныя вялікія. Асобных з іх узяла на працу ў цэнтр. І ніколі не шкадуе: яны выдатна дапаўняюць спецыялістаў, дапамагаюць ім знаходзіць падыход да сваіх незвычайных дзетак.

Адна з іх, жыццядарасная мама (і адначасова супрацоўніца цэнтра) Іна Генадзьеўна Осіпчык загалосіла падзяліцца сваёй гісторыяй. — Пакуль дачка была маленькай, я магла выйсці ў двор, пакантактаваць з мамамі і дзеткамі, — пачынае свой апавед жанчына. — Але

ДАВЕДКА
Набыць работы выхаванцаў цэнтра «Востраў надзеі» можна ў галерэі «Ў», што на праспекце Незалежнасці, 37 А. Галерэя працуе з 11.00 да 22.00 у будні, з 12.00 да 22.00 у выхадныя.

Дарослыя дзеці з задавальненнем займаюцца ў творчых майстэрнях.

■ Сёння — Сусветны дзень без тытуню

ТЫТУНЬ ПРАБЛЕМ НЕ ВЫРАШАЕ

Курэнне — гэта залежнасць. А любая залежнасць — гэта псіхалагічныя праблемы. Праблемы чалавека, не ўпэўненага ў сабе, не здольнага самастойна рэабілітаваць у сваім жыцці. «Цыгарэта, па сутнасці, дапамагае прыкрываць свае душэўныя перажыванні, — кажа інструктар-валеолаг 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Ірына ШЫМАНСКАЯ. — І тут трэба зразу мець, якую менавіта ўнутраную праблему мы кампенсуюем, калі курым».

Опадчас курэння ўсе сасуды — і буйныя, і дробныя — звужаюцца. Парушаецца сілкаванне і забяспячэнне кіслародам усіх тканак, у тым ліку і вачэй. З узростам у курцоў істотна ўзрастае рызыка займець тыя ці іншыя хваробы вачэй.

ОУ цяжкіх выпадках надыходзіць атрафія зрокавых нерваў. Нарядка пад уздзеяннем нікаціну назіраецца парушэнне здольнасці адрозніваць колеры

— спачатку знікае ўспрымальнасць да зялёнага колеру, затым да чырвонага, жоўтага і сіняга.

ОПа меры назапашвання інфармацыі стала відэаочна, што некурцы, якія жывуць ці працуюць разам з курцамі, таксама падвяргаюць рызыцы сваёй здароўю. У іх развіваюцца тыя ж захворванні, што і ў курцоў — сардэчна-сасудзістая, органаў дыхання, страўнікава-кішачніка тракту, касцявой сістэмы, вачэй, скуры, розныя анказахворванні.

ОЛюдзі з алергіяй, хранічнымі бронхітамі, пнеўманіяй, сінусітам больш адчувальныя да тытунёвага дыму. Тытунь сам па сабе — магутны алерген, спрыяе ўзнікненню алергічнага кан'онктыўіту.

ОАднома ад курэння — працэс працягла, а таму трэба падрыхтавацца. Самае важнае — вытрымаць першыя тры дні. Пазней будзе лягчэй, з'явіцца іншыя патрэбы і жаданні.

Прызначце сабе дату развіцця з цыгарэтаў. Падумайце, што або хто здольны дапамагчы вам кінуць курцы. Некааторым прасцей гэта зрабіць у адзіночку, іншым — пры падтрымцы навакольных. Ідэальны варыянт — зварот да ўрача-псіхатэрапеўта або нарколага, які ведаюць і медыцынскія спосабы пераамянення залежнасці. Хоць самым важным была і застаецца матывацыя. Трэба апантана захацець гэтага развіцця. Ну і адмовіцца ад «фатальных думак», маўляў, «колькі адмерна, столькі і пражыў».

Па кансультацыю да псіхолога або псіхатэрапеўта падлеткі могуць звяртацца ў цэнтры, дружалюбныя да моладзі (у Мінску гэта, напрыклад, цэнтр «Поспех» — т. 242 15 73), дзіцячыя псіханеўралагічныя дыспансэры; дарослыя — у псіханеўралагічныя дыспансэры.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Этнаскарбонка

ПРАЗ СЛОВА АБУДЖАЦЬ ЛЮБОЎ ДА РАДЗІМЫ

У Інстытуце мовы і літаратуры НАН

Беларусі пачынаецца вялікая праца — складанне зводнага слоўніка беларускіх народных гаворак

Любы народ лічыць за гонар абагуліць усё тое лепшае, што ёсць у яго мове. Словы, якія называліся стагоддзямі, — духоўны скарб краіны. У наш час гэтая праца асабліва важная, бо носьбітаў натуральнай беларускай мовы — людзей, якія яе атрымалі ў спадчыну, а не вывучалі спецыяльна, — з кожным годам усё менш. Наша мова значна багацейшая за тую, з якой мы знаёмся па літаратурных слоўніках. Багата слоў, якія маглі б папоўніць сучасную гаворку. Больш за тое, моўная, маўленчая экзатыка можа паслужыць не толькі беларусам. Адметныя словы, якія захаваліся ў пэўнай мясцовасці — выдатная прынада для турыстаў. Даволі часта за дыялектнымі словамі хаваюцца нашы звычкі, абрады, святапогляд.

з дыялектнымі тэкстамі. Безумоўна, нам хацелася б перагледзець і тэксты пісьменнікаў, у тым ліку і сучасных. Цудоўна, што існуе заікаўленасць у напісанні тэкстаў на народнай гаворцы. Напрыклад, можа на назву Палацкі этнаграфічны зборнік «Народная проза беларусаў Падзвіння». Можна ўзгадаць пра ўшакі словазбор у творах Рыгора Барадудзіна, цікава перагледзець творы Пташнікова, вельмі багатыя на лексічныя дыялектныя сродкі. Але ўсё гэта вялікая праца, якую немагчыма зрабіць адразу. Расійскія даследчыкі пачалі складаць свой слоўнік «Словарь русских народных говоров» у сярэдзіне мінулага стагоддзя, і гэта выданне яшчэ не завершана.

ПОМНІК ЖЫВОЙ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Ідэі складзіць зводны слоўнік беларускіх народных гаворак ужо больш за стагоддзе. У 1908 годзе Яўхім Карскі выйшаў з ідэяй стварэння «Словаря беларускага наречья», які павінен быў складацца з дзюх частак: гістарычнай і ўласна жывой мовы (слоўніка гаворак). Ужо ў 20-х гадах ідэя даследчыка, Сцяпан Некрашэвіч, улічваючы лінгвістычную сітуацыю, сацыяльныя патрэбы грамадства, заўважыў, што неабходна стварыць абагульнены слоўнік, які б адначасова адлюстроўваў і ўласна дыялектныя багацці, і літаратурныя. Але гэта павінен быць не проста набор усіх слоў. Крытэрыі адбору лексікі былі вельмі сур'ёзна прадуманы. Гэты слоўнік уключаў бы ўсё тыпова беларускае, назпашанае ў гаворках, а з другога боку, ён быў бы і літаратурным: што не з'яўлялася ўласнадыялектным, у слоўнік не ўключалася б. Менавіта тады пачалося паліваванне на моўную, маўленчую лінгвістычную экзатыку. За вельмі кароткі час былі сабраны сотні тысяч слоў. А дапамагалі ў гэтай справе навукоўцам крэязнаўцаў...

— На пачатку 20-х гадоў крэязнаўчы рух быў унікальным, ён быў лінгвістычнай часткай супольнасці, — расказвае супрацоўніца Інстытута мовы і літаратуры Вераніка КУРЦОВА (на фота). — Пачыналася беларусізацыя, патрэбны былі слоўнікі для таго, каб распачаць адукацыю на беларускай мове. Узнікла неабходнасць хутка сабраць моўныя скарбы, каб стварыць слоўнік жывой беларускай мовы. Тады было прынята вельмі мудрае, прадуманае рашэнне аб'яднаць гэтай справай усіх ахвотных. Інстытут беларускай культуры разгарнуў шырокую працу па ўпарадкаванні матэрыялу для стварэння поўнага слоўніка беларускай мовы. Была распрацавана спецыяльная праграма, яе разаслалі ў розныя крэязнаўчыя таварыствы, гурткі, мясцовым настаўнікам.

Гэта праца была вельмі ініцыятыўная, натхнёная і ўнікальная. Яна была і арганізаваная, і метадычна прадуманая. Ідэя была стварыць спачатку паравяны слоўнікі, пасля краёвыя і нарэшце звесці ўсё сабраное ў адзін агульны слоўнік. Даламожная метадычная інструкцыя была прадумана да дробязь — пры дасягненні слоў карэспандэнтаў пажадана было дадаваць да картка-запісаў малюнкi, узоры, здымкі і іншыя матэрыялы, што маглі б зрокава перадаваць значэнне пэўнага слова.

Для таго, каб зрабіць найбольш поўны слоўнік, трэба пабыць у экспедыцыі не адзін дзень і не адзін год. Але ж навукоўцы не можа быць у экспедыцыі круглы год, а за адзін раз ён усюго і не высветліць.

Напрыклад, супрацоўнікі нашага інстытута стварылі «Хрэстаматыю па беларускай дыялекталогіі. Цэнтральная зона». Толькі для таго, каб падрыхтаваць тэксты, мы выйжджалі ў экспедыцыі дзесяць гадоў запар.

— Ці была праца завершана? — Яна не магла быць завершана, бо пачалася рэпрэсія. Каго ні вазымі з навукоўцаў, якія займаліся гэтай справай, — яны былі альбо сасланыя, альбо расстраляныя. Мы не атрымалі слоўніка жывой беларускай мовы.

■ Медыяпрастора

«ПЛАНЕТА»

Першы артыкул майскага нумара часопіса «Планета» прысвечаны асобе новага прэзідэнта Францыі. Акрамя таго, аматараў палітычных і эканамічных навін зацікавіць матэрыялы пра новы віток крызісу ў Еўропе, а таксама пра развіццё трывожнай сітуацыі ў Афрыцы, якая доўжыцца ўжо колькі месяцаў.

Увагу чытацю, якія цікавіцца гісторыяй і гуманітарнымі навукамі, прыцягне цэлы шэраг матэрыялаў. Чытачы пазнаёмяцца з асобай інжынера і падарожніка Умберта Нобіле, даведваюцца пра складаны лёс Багуслава Радзівіла, якога называлі «беларускім д'Артаньянам», а таксама пра легенды старога Мінска і новай версіі крушэння «Тытана». Да таго ж «Планета» расказае пра некааторыя экзатычныя мовы. Аматараў падарожжаў змогуць прачытаць пра Пенджаб, а тыя, каго вабіць навука і тэхніка — пра дробязі, што могуць стаць прычынай катастрофы, а таксама пра «продакты» мабільных тэлефонаў і інтэрнэт. Тым жа, хто непакоіцца за сваё здароўе, будзе цікава даведацца, якія хваробы ў хуткім часе могуць стаць пагрозай для ўсяго чалавецтва.

Тацяна ЛАМОНАВА

«БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА»

У майскім нумары часопіса «Беларуская думка» чытач знойдзе шмат цікавых і актуальных матэрыялаў. Журналісты выдання за прасілі да абмеркавання адной з найбольш значных падзей месяца — Паслання Прэзідэнта беларусаму народу і Нацыянальнаму сходу Рэспублікі Беларусь — вядомых палітыкаў, дзяржаўных дзеячаў, навукоўцаў, прадстаўніц грамадскасці.

Аб развіцці айчыннага турбізнэсу распадае міністр спорту і турызму А. Качан, а пра змены, якія павінен адбыцца ў бліжэйшы час у сферы ЖКГ, — міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі А. Шарца.

Змястоўным атрымаўся і палітычны блок матэрыялаў. Так, акадэмік Я. Бабосаў аналізуе інтэграцыйныя працэсы Адзінай эканамічнай прасторы (Беларусь, Расія, Казахстан) і разглядае перспектывы стварэння Еўразійскага саюза. Вядомы расійскі палітолаг А. Фурсаў разважае аб выніках нядуўных прэзідэнцкіх выбараў у Расіі, дэталёва аналізуе палітычную сітуацыю, якая склалася ў гэтай краіне ў перадыбарны перыяд, прыводзіць прыклады спробы ўплыву замежных палітыкаў і ўнутранай апазіцыі на працэс воляўярэня расіянаў. Шэраг палітычных узрушэнняў апошняга часу, найбольш гучнымі з якіх аказаліся «арабская вясна» на Блізкім Усходзе, спробы дэстабілізацыі сітуацыі ў Беларусі і нядуўныя пратэстныя акцыі ў Расіі, даследуе ў артыкуле «Рэвалюцыйная хваля: урокі і высновы» галоўны рэдактар «Беларускай думкі» В.Гіган.

Чытачы даведваюцца пра няпротысты жыццёвы шлях ураджэнца Маладзечаншчыны генерал-маёра Р.Груле — у артыкуле журналіста С. Галоўкі «Генерал, які мог стаць маршалам». Доктар гістарычных навук, прафесар, акадэмік-секратар АДДзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук А. Каваленя артыкул «Засталася спадчына — людзямі звацца» прысвечуе 130-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы.

Сяргей ЖОЛУД

УЖЕ В ПРОДАЖЕ! НОВЫЙ ЖУРНАЛ

Дага, сад, огород — уход без хлопот!

В НОМЕРЕ:

- МАЙ — СОБИРАЕМ УРОЖАЙ
- ВЫСАДКА РАССАДЫ
- ПРИШЕЛ СЕЗОН САЖАТЬ ГАЗОН
- КАРТОФЕЛЬНЫЕ ПРЕМУДРОСТИ
- ВСЯКОМУ ОВОЩУ СВОЕ ВРЕМЯ
- КОПИЛКА СОВЕТОВ
- ПРИВИВКА ДЕРЕВЬЕВ И КУСТАРНИКОВ

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА II ПОЛУГОДИЕ 2012 ГОДА!

ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС 01332 В КАТАЛОГЕ «БЕЛПОЧТЫ»

Регистровый номер: 15-14/Минск, Республика Беларусь, РР-09 3 92 0512

